

Pääluku 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö, jonka toimialaan kuuluu vastata:

- yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta
- maahanmuutosta, kansainvälisestä suojelusta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta
- Suomen kansalaisuudesta
- pelastustoimesta
- hätäkeskustoiminnasta
- rajaturvallisuudesta ja meripelastustoimesta
- siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksista sekä
- aluehallinnon yhteisestä varautumisesta poikkeusoloihin ja häiriötilanteisiin.

Hallitusohjelman tavoitteena on turvallinen oikeusvaltio Suomi, turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen. Toiminnan painopisteinä ovat sisäisen turvallisuuden strategisista ydin-tehtävistä huolehtiminen sekä keskeiset kansalaisille tarjottavat palvelut. Tavoitteiden saavuttaminen muuttuneessa turvallisuusympäristössä edellyttää hyvää ennakointi- ja analyysikykyä, yhteistä tilannekuvaa ja turvallisuusviranomaisten suorituskyvyn turvaamista.

Toimintaympäristön kuvaus

Sisäisen turvallisuuden ylläpito on valtion perustehtävä, johon kohdistuu vaatimuksia koko yhteiskunnan ja hallinnonalan eri toimijoiden taholta. Maamme hyvän turvallisuustason säilyttäminen edellyttää yhtä lailla yhteiskuntapoliittisia toimia kuin muutoksia yksilöiden ja organisaatioiden toimintatavoissa. Julkisten turvallisuuspalveluiden vaikuttavuuden ja laadun kannalta keskeistä on huomion kiinnittäminen eri tahojen yhteistyömahdollisuuksiin ja toimintatapojen uudistamiseen.

Sisäisen turvallisuuden toimintaympäristö on aiempaa monimutkaisempi ja siihen vaikuttavat myös maamme ulkopuoliset tekijät. Turvallisuusympäristön muutokset voivat olla erittäin nopeita. Ennakoinnilla voidaan tunnistaa mahdollisia tulevaisuuksia. Kestävän kehityksen ajattelun mukaisesti turvallinen ja vakaa yhteiskunta on edellytys sille, että jokaisella on yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvinvointiin ja hyvään elämään, terveyteen, työ- ja toimintakykyyn, koulutukseen ja työllistymiseen. Kestävässä turvallisuusajattelussa pureudutaan ongelmien syihin jo ennen kuin seuraukset laajenevat turvallisuushaasteiksi.

Maahanmuutto on voimavarakysymys mm. väestön ikärakenteen, työllisyyden, talouskasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta. Aktiivinen työvoiman maahanmuuttopolitiikka on yksi keino huolehtia osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saatavuudesta. Sotien, konfliktien, ilmastonmuutoksen, väestönkasvun ja katastrofien aiheuttaman muuttoliikkeen laajuus ja luonne ovat vaikeasti ennakoitavissa. Ministeriö toimii edelleen aktiivisesti EU-tasolla muuttoliikkeiden hallintaan liittyvissä asioissa.

Keskeinen sisäisen turvallisuuden haaste on laajeneva, monimuotoinen syrjäytyminen. Se lisää yhteiskunnallisten häiriöiden riskiä ja määrittelee suurelta osin turvallisuusviranomaisten tuottaman reaktiivisen palvelun tarpeen. Radikalisoituminen ja ääri liikkeen voimistuminen voivat olla syrjäytymisen äärimmäisiä seurauksia. Viranomaisten ja oikeusjärjestelmän perusoikeus- ja ihmisoikeuksia kunnioittava toiminta sekä rikoksia ennalta estävien palvelujen yhteensovittaminen vähentävät myös syrjäytyneiden henkilöiden rikollisuutta.

Suomalaisen yhteiskunnan kriisinkestokyky perustuu järjestelmien kykyyn toimia häiriötilanteissa ja niihin varautumisessa, sekä yksilöiden henkiseen kestävyYTEEN. Ulkopuolelta tapahtuva mielipidevaikuttaminen yleistyy ja pyrkii vaikuttamaan myös yhteiskunnalliseen päätöksentekoon.

Sisäministeriön hallinnonala on hyvin työvoimavaltainen. Se on myös kriittisen riippuvainen toimivista ICT- ja valvontajärjestelmistä, asiakaspalvelutiloista ja tietoliikenneyhteyksistä sekä toimintakykyisestä kalustosta. Toimintaympäristön ulkoiset muutokset, yhä monimutkaistuvampi oikeudellinen sääntely, EU-oikeuden merkityksen lisääntyminen sekä erityisalojen syvällistä asiantuntemusta vaativien asioiden lisääntyminen asettavat suuria haasteita toiminnalle.

Sisäministeriön hallinnonalan tavoitteet yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehitykselle

Sisäministeriön hallinnonalalle asetetaan seuraavat yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet vuodelle 2022:

- Turvallisuuden tunne on korkea
- Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa
- Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan
- Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä
- Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon.

2022
tavoite (1—5)

Turvallisuuden tunne on korkea	4
— Huolehdimme laadukkaiden sisäisen turvallisuuden palveluiden tuottamisesta — viranomaiset ovat näkyvissä ja tavoitettavissa	
— Pidämme luottamuksen viranomaisiin korkeana	
— Viestimme avoimesti ja oikea-aikaisesti toiminnastamme ja välitämme monipuolista tietoa turvallisuudesta — viestintä tukee turvallisuuden tunnetta	
Ihmiset, ympäristö ja omaisuus ovat turvassa	4
— Tunnistamme uhkaavat ilmiöt ja kykenemme reagoimaan niihin	
— Ehkäisemme ennalta mahdollisimman monta rikosta ja onnettomuutta	
— Edistämme yksilöiden ja yhteisöjen kykyä toimia onnettomuuksissa ja häiriötilanteissa	
— Kykenemme osoittamaan hätätilanteisiin apua	
— Torjumme yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä yhteiskuntarauhaa vaarantavaa toimintaa	
Kansallisen turvallisuuden uhat torjutaan	4
— Tunnistamme kansallista turvallisuutta uhkaavat ilmiöt	
— Paljastamme ja estämme uhat oikea-aikaisesti	
— Yhteensovitamme siviilivalmiutta	
— Huolehdimme valtakunnan rajojen koskemattomuudesta	
— Olemme varautuneet häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin	
Maahanmuutto on hallittua ja yhteiskunnallisesti kestävä	4
— Edistämme Suomen elinvoimaisuutta tukevaa maahanmuuttoa	
— Varmistamme kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuuden, oikeusturvan toteutumisen ja sujuvuuden	
— Ehkäisemme ja torjumme laitonta maahantuloa ja maassaoloa	
— Viestimme maahanmuutosta kattavasti ja tosiasioihin perustuen	
Hyvinvoiva henkilöstö mahdollistaa strategian toimeenpanon	4

2022
tavoite (1—5)

- Varmistamme strategian toimeenpanon edellyttämän riittävän henkilöstön
- Varmistamme henkilöstölle terveelliset työtilat ja uudenaikaiset työvälineet
- Kehitämme osaamista strategia- ja tulevaisuuslähtöisesti
- Johdamme henkilöstöä osallistavasti ja vastuullisesti
- Olemme työnantajana ja työhyvinvoinnin ylläpitäjänä edelläkävijä
- Teemme yhteistyötä kansallisesti, Euroopan unionissa, lähialueilla sekä osana kansainvälistä yhteisöä

Sisäministeriön hallinnonalan henkilötyövuodet

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Sisäministeriö	216	215	227
Kriisinhallintakeskus	19	19	24
Poliisitoimi	10 166	10 110	10 170
Suojelupoliisi	474	500	500
Rajavartiolaitos	2 896	2 865	2 900
Pelastusopisto	126	128	128
Hätäkeskuslaitos	585	610	630
Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset	896	1 031	965
Yhteensä	15 378	15 478	15 544

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Sisäministeriö on toimenpidesitoumuksessaan kestävä kehityksen edistämiseksi sitoutunut vähentämään uudelleenhuutumista rikoksissa ja onnettomuuksissa sekä uusintarikollisuutta. Rikosten tekeminen ja niiden uhriksi joutuminen eivät jakaudu yhteiskunnassa tasaisesti, vaan pieni vähemmistö sekä tekee että kokee rikoksia huomattavasti enemmän kuin muut. Tämä liittyy ennen kaikkea naisiin kohdistuvaan väkivaltaan sekä toisaalta (nuorten) miesten väkivaltakokemuksiin ja yliedustukseen onnettomuuksien uhreina. Konkretiana naisiin kohdistuvassa väkivallassa on ohjaus palvelujen piiriin. Myös onnettomuusriskit kasautuvat tietyille väestöryhmille, kuten miehille.

Sitoumuksella parannetaan rikostorjunnan ja onnettomuuksien ehkäisyn yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että jokaisen rikoksentehtäjän ja rikoksen tai onnettomuuden uhrin palvelutarve arvioidaan ja tarvittaessa hänet ohjataan ongelman juurisyyhyyn vastaavan oikean palvelun piiriin.

Hallitusohjelmatavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten sekä lähisuhdeväkivallan vähentämiseen. Matalan kynnyksen ilmoitusmahdollisuuksia sekä viranomaiskäytäntöjä vahvistetaan erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseksi sekä huolehditaan Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta.

Hallitusohjelmaan on lisäksi kirjattu, että EU:ssa lisätään työtä kaikkea naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Hallitus kohdentaa väkivallan vastaista työtä väkivaltataipumuksia itsessään tunnistavalle sekä pyrkii ehkäisemään myös miehiin kohdistuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa. Lisäksi laaditaan naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma ja lisätään turvakotipalveluiden saatavuutta kohti Istanbulin sopimuksen mukaista tasoa.

Sukupuolivaikutukset otetaan huomioon ihmiskaupan uhrien paremmassa tunnistamisessa ja auttamiseksi valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman suositusten mukaisesti.

Kriisinhallintakeskus on sitoutunut edistämään toimillaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) Suomen kansallisen toimintaohjelman toimeenpanoa.

Vahvistaakseen Suomen siviilikriisinhallintatoiminnan tasa-arvovaikutuksia Kriisinhallintakeskus pyrkii siihen, että 40 % kansainvälisiin tehtäviin Kriisinhallintakeskuksen lähettämistä asiantuntijoista on naisia ja puolet siviilikriisinhallintakoulutukseen valittavista on naisia.

Kestävä kehitys

Sisäministeriön kestävä kehityksen sitoumuksessa tähdätään hallinnonalan hiilijalanjäljen pienentämiseen 75% vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteeseen pyritään välitavoitteen kautta pienentämällä hiilijalanjälkeä ensin 50% vuoteen 2027 mennessä. Lisäksi sitoumuksella tähdätään kestävä kehityksen painoarvon lisäämiseen hankinnoissa, hälytyspalveluiden yhdenvertaisuuden edistämiseen sekä uusintarikollisuuden ja uudelleenuhritumisen vähentämiseen. Vuonna 2022 jatketaan hallinnonalan kestävä kehityksen sitoumuksen tavoitteiden toteuttamista tulossopimuksissa määritellyin tavoin. Hiilijalanjäljen pienentämisessä keskeisiä toimenpiteitä ovat mm. poliisin siviilijoukkojen vaihtaminen hybridiautoiksi, virkamatkustamisen vähentäminen ja korvaaminen etäkoukuksilla sekä uusiutuvan energiantuotannon suosiminen kiinteistöissä. Tavoite huomioidaan myös Rajavartiolaitoksen investointihankkeiden suunnittelussa. Uusintarikollisuutta ja uudelleenuhritumista pyritään vähentämään vakiinnuttamalla kaikille poliisilaitoksille ennalta estävän toiminnan työmuotoja (Ankkuri, Marak, POR jne.) sekä kehittämällä mittari, jonka avulla seurataan poliisin niin rikoksia ehkäiseviin palveluun ohjauksia kuin turvakoti- tai muihin väkivaltaa kokeneiden palveluihin ohjauksia.

Hallinnonalan määrärahat vuosina 2020—2022

	v. 2020 tilinpäätös 1000 €	v. 2021	v. 2022 esitys 1000 €	Muutos 2021—2022	
		varsinainen talousarvio 1000 €		1000 €	%
01. Hallinto	150 766	166 793	184 107	17 314	10
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 072	16 215	18 241	2 026	12
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 233	2 194	2 304	110	5
(20.) Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	1 594	1 594	—	-1 594	-100
21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	—	—	1 672	1 672	0
24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	27 967	13 159	—	-13 159	-100
25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	5 500	5 500	5 500	—	0
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)	—	6 840	35 150	28 310	414
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	97 365	120 000	120 000	—	0
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	260	331	280	-51	-15
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)	776	960	960	—	0
10. Poliisitoimi	853 094	851 522	903 107	51 585	6

	v. 2020 tilinpäätös 1000 €	v. 2021 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2022 esitys 1000 €	Muutos 2021—2022	
				1000 €	%
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	802 366	799 361	843 128	43 767	5
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	49 120	44 553	45 571	1 018	2
20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	1 608	7 608	7 608	—	0
21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	—	—	6 800	6 800	0
20. Rajavartiolaitos	428 504	276 888	348 242	71 354	26
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	268 494	271 888	278 242	6 354	2
70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)	160 010	5 000	70 000	65 000	1300
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	81 811	80 577	96 054	15 477	19
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 648	17 529	26 028	8 499	48
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	59 615	60 048	68 060	8 012	13
20. Erityismenot (arviomääräraha)	2 548	3 000	1 966	-1 034	-34
40. Maahanmuutto	176 314	201 225	161 239	-39 986	-20
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	57 387	67 198	66 637	-561	-1
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	97 433	104 614	70 856	-33 758	-32
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	1 530	2 570	2 318	-252	-10
63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	19 964	26 843	21 428	-5 415	-20
Yhteensä	1 690 489	1 577 005	1 692 749	115 744	7
Henkilöstön kokonaismäärä	15 378	15 478	15 544		

01. Hallinto

Selvitysosa:

Sisäministeriö

Sisäministeriö toteuttaa hallitusohjelman ja valtioneuvoston 20.5.2021 antaman sisäisen turvallisuuden selonteon mukaisesti poliisitoimen, Suojelupoliisin, Rajavartiolaitoksen, pelastustoimen, Hätäkeskuslaitoksen sekä maahanmuuttohallinnon strategisia tavoitelinjauksia ja toiminnallisia tulostavoitteita, jotka on tarkemmin kerrottu pääluokan eri lukujen perusteluissa.

Sisäministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen sisäasiainhallinto ja konserniohjaus lisäävät turvallisuutta
- Kestävän kehityksen periaatteet näkyvät hallinnonalan toiminnassa
- Sisäasiainhallinnon näkyvyyttä ja vaikuttavuutta vahvistetaan suunnitelmallisella konserniviestinnällä
- Sisäministeriön ja sen hallinnonalan valmius- ja varautumisjärjestelmä perustuu yhtenäiseen ja vaikuttavaan kokonaisturvallisuuden toimintamalliin
- Siviilikriisinhallinnalla tuetaan sisäistä turvallisuutta ja ehkäistään kansainvälistä järjestäytynyttä rikollisuutta, terrorismia ja hallitsematonta muuttoliikettä
- EU:n sisäasioiden rahastojen tehokas hyödyntäminen/käyttö tukee sisäistä turvallisuutta
- Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Tietohallinto ja hallinnonalan kehittäminen

Sisäministeriö edistää hallinnonalan yhteisiä taajuus-, tietohallinto-, tietoturvallisuus- ja digitalisaatiotehtäviä sekä vastaa julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin ja hallinnonalan tietojärjestelmä- ja teknologiakehittämistyön toteuttamisesta. Lisäksi ministeriö huolehtii tiedonhallinnan yleisestä ohjauksesta, yhteentoimivuudesta ja kehittämisestä sekä tietopalveluun, asiakirjahallintoon, tietohallintoon sekä turvallisuusasioihin liittyvästä yhteistyöstä. Hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta edistetään tutkimuksilla, selvityksillä, investoinneilla sekä koulutus- ja asiantuntijapalveluhankinnoilla.

EU:n sisäasioiden rahastot

EU:n ohjelmakaudelle 2021—2027 perustetaan kolme sisäasioiden rahastoa: turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) ja rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukiväline (BMVI) osana yhdenmisen rajaturvallisuuden rahastoa (IBMF).

Rahastojen kautta pyritään kehittämään EU:n vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Sisäministeriö toimisi uudella ohjelmakaudellakin sisäasioiden rahastojen hallintoviranomaisena. Tarvittavat kansalliset rahastojen hallinnointia koskevat säädösesitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle syysistuntokaudella.

Turvapaikka- maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolla tavoitellaan tehokasta maahanmuuttovirtojen hallintaa unionin säännöstöä soveltaen ja ihmisoikeuksien noudattamiseen liittyvät sitoumukset huomioiden. Rahastolla tuetaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä sen ulkoinen ulottuvuus huomioiden, vastaanottomenettelyitä, laillisen maahanmuuton ja kotoutumisen tukemista sekä laittoman maahanmuuton ehkäisemistä erityisesti toimivia paluu- ja uudelleenkotoutumisjärjestelyitä edistämällä. Rahaston kautta tuetaan lisäksi jäsenvaltioiden uudelleensijoittamista sekä turvapaikanhakijoiden sisäisiä siirtoja. Sisäisen turvallisuuden rahastolla tavoitellaan korkeaa turvallisuuden tasoa unionissa. Rahastolla torjutaan terrorismia ja radikalisoitumista, vakavaa ja järjestäytynyttä rikollisuutta sekä kyberrikollisuutta. Lisäksi rahastolla voidaan tukea rikosten uhreja. Rajaturvallisuuden- ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineellä tuetaan rajavalvonnan ja -tarkastusten tehokasta ylläpitoa ja kehittämistä sekä yhteisen viisumipolitiikan toimeenpanoa laillisten rajanylitysten edistämiseksi ja laittoman maahanmuuton estämiseksi sekä rajat ylittävän rikollisuuden torjumiseksi.

Siviilikriisinhallinta

Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kriisinhallintakeskus huolehtii asiantuntijoiden lähettämisestä liittyvistä operatiivisista tehtävistä, kuten koulutuksesta ja rekrytoinnista. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Tavoitteena on, että Suomen siviilikriisinhallinta-osallistuminen vastaa sisäisen turvallisuuden tavoitteisiin ja kriisinhallintaoperaatioiden ja OSA-virastojen yhteistyö toimii.

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 241 000 euroa.

Selvitysosa: Sisäministeriö on sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton ministeriö. Ministeriön tärkeimpiä tehtäviä ovat säädösvalmistelu sekä hallinnonalan toiminnan strateginen suunnittelu ja ohjaus sekä kansainväliset asiat.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	93	89	86
Toimitilamenot	-	-	-
ICT-menot	-	-	-
Muut menot	7	11	14
Yhteensä	100	100	100

Henkisten voimavarojen hallinta

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilötyövuodet	216	215	227
— josta momentin 26.01.01 henkilötyövuodet	190	187	203
Sairauspoissaolot (pv/htv)	3,2	3,2	5,1
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,9	3,9	3,9

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	16 358	16 615	19 541
Bruttotulot	1 292	400	1 300
Nettomenot	15 066	16 215	18 241
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 724		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	2 730		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arpajaishallinnon ja rahapelipolitiikan resursoinnin vahvistaminen	5
Exit-palvelu (siirto momentille 26.01.50), kertaluonteisen siirron poistuminen	71
Hybridiosaamiskeskuksen valmius- ja resilienssiverkosto, jatkorahoitus	-57
Hyvinvointialueiden pelastustoimien ohjauksen lisäresurssitarpeet	800
Moskovaan sijoitettu erityisasiantuntija (siirto momentille 24.01.01)	21
Määräaikainen tehtäväjärjestely (siirto momentilta 26.01.21)	2
Pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntija	150
Pelastustoimien ja varautumisen valtakunnallisen johtamisen ja suorituskyvyn vahvistaminen	800

Perus- ja ihmisoikeusasiantuntijan tehtävän vakiinnuttaminen	85
Siirto momentilta 26.40.01 (2 htv)	160
TKI-toiminta (siirto momentille 26.01.21)	-250
Toimitilaohjauksen vahvistaminen (siirto momentilta 26.01.21)	90
Valmiuskoordinaattorin tehtävän vakiinnuttaminen (siirto momentilta 26.01.21)	80
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-40
Palkkausten tarkistukset	109
Yhteensä	2 026

2022 talousarvio	18 241 000
2021 III lisätalousarvio	90 000
2021 talousarvio	16 215 000
2020 tilinpäätös	15 072 000

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 304 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintatoiminnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö vastaa Suomen valmiuksista osallistua kansainväliseen siviilikriisinhallintatoimintaan. Kotimaan valmiuksien operatiivisia tehtäviä hoitava Kriisinhallintakeskus tarjoaa laadukasta siviilikriisinhallintatehtäviin valmistavaa koulutusta, toimii vastuullisena rekrytoijana ja työnantajana lähetettävälle asiantuntijoille sekä tekee alaan liittyvää tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Kokonaisvaltaista lähestymistapaa kriiseihin edistetään yhteistyössä sotilas-, rauhanvälitys- ja kehitysyhteistyötoimijoiden kanssa. Laajalla sidosryhmäyhteistyöllä edistetään hallinnonalojen ja kansalaisjärjestöjen välistä tietojenvaihtoa siviilikriisinhallinnasta. Vuonna 2022 edistetään hallitusohjelmassa määriteltyä siviilikriisinhallinnan osallistumistason nostoa 150 asiantuntijaa tehokkaan rekrytoinnin ja monipuolisen koulutuksen kautta.

Siviilikriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvista henkilöistä aiheutuvat menot maksetaan momentilta 24.10.21.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	74	70	75
Toimitilamenot	7	5	5
ICT-menot	1	1	1
Muut menot	18	24	20
Yhteensä	100	100	100

Toiminnan tunnuslukuja

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Naisten osuus siviilikriisinhallintatehtävissä (%)	40	40	50
Naisten määrä siviilikriisinhallinnan peruskurssilla (%)	50	50	50

Henkisten voimavarojen hallinta

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilötyövuodet	23	26	27
Sairauspoissaolot (pv/htv)	3,4	3,5	3,5
Työtyytyväisyys (1—5)	4,3	4,5	4,5

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	2 013	2 244	2 354
Bruttotulot	17	25	50
Nettomenot	1 996	2 194	2 304
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	44		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	281		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Vaalitarkkailurekrytoinnit osaksi siviilikriisinhallintakeskuksen toimintaa (siirto momentilta 24.10.21)	100
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	2
Palkkausten tarkistukset	8
Yhteensä	110
2022 talousarvio	2 304 000
2021 III lisätalousarvio	2 000
2021 talousarvio	2 194 000
2020 tilinpäätös	2 233 000

(20.) Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Selvitysosa: Momentti ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Siirto momentille 26.01.21	-1 594
Yhteensä	-1 594
2021 III lisätalousarvio	-90 000
2021 talousarvio	1 594 000
2020 tilinpäätös	1 594 000

21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 672 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tuloksellisuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutuspalvelujen ja muiden asiantuntijapalvelujen hankintaan
- 2) hallinnonalan toiminnan ja palvelujen kehittämiseen liittyvää tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta sekä kyberturvallisuutta edistävien kokeilujen ja investointien hankintaan sekä muuhun digitalisaation edistämiseen
- 3) kohtien 1)—2) mukaisiin yhden tai useamman viraston kehittämishankkeisiin
- 4) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Määrärahaa on tarkoitus käyttää konsernistrategiaa ja hallinnonalan ohjausta toteuttavien kehittämistoimien sekä näihin liittyvän henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen. Ministeriö voi myöntää rahoitusta myös hallinnonalan virastojen hankkeisiin.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Määräaikainen tehtäväjärjestely (siirto momentille 26.01.01)	-2
Siirto momentilta 26.01.20	1 594
TKI-toiminta (siirto momentilta 26.01.01)	250
Toimitilaohjauksen vahvistaminen (siirto momentille 26.01.01)	-90
Valmiuskoordinaattorin tehtävän vakiinnuttaminen (siirto momentille 26.01.01)	-80
Yhteensä	1 672

2022 talousarvio 1 672 000

24. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 0 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäasioiden sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513—516/2014) toteuttamiseen
- 2) edellä mainittujen rahastojen toteuttamiseen tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan, enintään 18 henkilötyövuotta vastaavan, henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toteuttamisen kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonnisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa
- 4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille
- 5) Euroopan unionin yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevan yleisohjelman 2007—2013 alaisten rahastojen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätösten 575/2007/EY artiklojen 45—46 (rahoitusoikausit), 573/2007/EY artiklojen 45—46 (rahoitusoikausit), 574/2007/EY artiklojen 47—48 (rahoitusoikausit) sekä neuvoston päätöksen 435/2007/EY artiklojen 43—44 (rahoitusoikausit) mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansalliseen rahoituksen osuuteen
- 6) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäasioiden sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513—516/2014)

toimeenpanoon liittyviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 514/2014 artiklojen 21 h, 47—49 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

7) Euroopan unionin rahoitusohjelmakauden 2021—2027 sisäasioiden rahastojen ja rahoitusvälineiden valmisteluun liittyviin toimiin.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: Rahoitusohjelmakaudella 2014—2020 on EU:ssa sisäasioiden alalla kaksi rahastoa: sisäisen turvallisuuden rahasto sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto. Jäsenvaltion velvollisuudet rahastoihin liittyen määritellään rahastokohtaisissa asetuksissa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) N:o 513/2014, 515/2014 ja 516/2014) sekä hallinnointia koskevassa horisontaaliasetuksessa (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 514/2014). Sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta koordinoimisesta ja toimii rahastojen nimettynä vastuu- ja tarkastusviranomaisena.

Rahastoista rahoitettavilla hankkeilla ja toimilla tulee pääsääntöisesti olla kansallista rahoitusta niiden toimeenpanoa varten. EU-rahoitusosuus on 75—100 %.

Teknistä apua käytetään pääsääntöisesti rahastojen hallinnoinnista vastuuviranomaiselle aiheutuviin kustannuksiin.

Komissiosta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98. Rahoitusohjelmakauden 2014—2020 rahastojen tulot ja menot tasapainottuvat ohjelmien loppuun mennessä.

Koko ohjelmakauden 2014—2020 arvioidut rahoitusosuudet (1 000 euroa)

Rahastot¹⁾

Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto AMIF, perusosa	26 531
AMIF uudelleensijoittamisen määräraha	48 300
AMIF sisäiset siirrot	12 468
AMIF hätärahoitus	7 600
AMIF Turkista uudelleensijoitettavat syyrialaiset	6 727
Sisäisen turvallisuuden rahasto, ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa koskeva rahoitusväline, perusosa ISF-B ²⁾	45 859
ISF-B Merivenehankinta ³⁾	8 100
ISF-B EES-lisärahoitus ⁴⁾	6 413
ISF-B ETIAS-lisärahoitus ⁵⁾	3 217
ISF-B SIS-lisärahoitus ⁶⁾	1 227
Sisäisen turvallisuuden rahasto ISF, poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjuntaa sekä kriisinhallintaa koskeva rahoitusväline ISF-P	17 861
Yhteensä	184 303

¹⁾ AMIF-rahoitus (pl. perusosa) on täysin sidoksissa EU-tason päätöksiin ja niiden toimeenpanoon sekä EU- että jäsenvaltiotasolla. Lopullinen rahoitusosuus tulee muotoutumaan käytettävien erityisrahoitusmekanismien mukaisesti.

²⁾ Jäsenvaltio voi käyttää enintään 40 prosenttia perusosasta rahoittaakseen operatiivista tukea. Rahoitusväline sisältää erityistoimiraohituksen Frontex-välineistöön (0,36 milj. euroa). Suomelle allokoitu lisärahoitus rahastojen välitarkasteluprosessin (Mid-Term Review, MTR) tuloksena 6,082 milj. euroa.

³⁾ Merivenehankinta on erityistoimiraohitusta Frontex-operaatioissa käytettävien kolmen meriveneen hankintaan.

⁴⁾ Suomelle allokoitu lisärahoitus rajanylitystietojärjestelmän toimeenpanemiseksi.

⁵⁾ Suomelle allokoitu lisärahoitus EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän toimeenpanemiseksi.

⁶⁾ Suomelle allokoitu lisärahoitus SIS-järjestelmän kehittämiseksi.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvioidut menot	-13 159
Yhteensä	-13 159

2022 talousarvio	—
2021 talousarvio	13 159 000
2020 tilinpäätös	27 967 000

25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä, alusten torjuntavalmiuden ylläpidosta, torjuntakaluston hankinnoista, mukaan lukien jääolosuhteissa toimivan öljyntorjuntalaitteiston ja muun avomeriöljyntorjuntakaluston hankinnoista sekä torjuntatoimenpiteistä ja ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä, koulutus- ja kehittämistoiminnasta ja oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin, öljyntorjuntavarastojen vuokriin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitoumusperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina korvaukset rahastoista ja vahinkojen aiheuttajilta.

2022 talousarvio	5 500 000
2021 talousarvio	5 500 000
2020 tilinpäätös	5 500 000

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 35 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että a) Euroopan unioni on hyväksynyt EU:n ohjelmakautta 2021—2027 koskien EU:n vuoden 2021 talousarvion, b) EU:n ko. ohjelmakauden jäljempänä mainittuja rahastoja ja niiden varojen käyttöä koskeva EU-lainsäädäntö on hyväksytty ja tullut voimaan sekä c) kansallinen sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja voimassa ja se antaa sisäministeriölle toimivallan EU:n Suomelle osoittamien uuden ohjelmakauden EU-varojen käyttöön jäljempänä tarkoitettuihin menoihin:

1) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka- ja maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen

2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

- 3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa ja kansallisten säädösten mukaisesti
- 4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille
- 5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen
- 6) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (yleisasetus) artiklojen 97—98 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen
- 7) Euroopan unionin ohjelmakauden 2028—2035 sisäasioiden rahastojen valmisteluun liittyviin toimiin.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot.

Selvitysosa: EU:n sisäasioiden rahastoja koskevien EU-säädösten valmistelu on viimeistelyvaiheessa ja säädösten odotetaan tulevan voimaan kesällä 2021. Komissio on ilmoittanut jäsenvaltioille keväällä rahastojen alustavat saannot; lopulliset saannot ilmoitetaan EU-säädösten voimaantulon yhteydessä. Momentin sisältöä tarkistetaan tarvittaessa EU:n ohjelmakauden 2021—2027 ja EU:n v. 2021 talousarvion sekä kansallisen valmistelun edettyä. Kansallista sisäasioiden rahastoja koskevaa lainsäädäntöä valmistellaan uudelle ohjelmakaudelle.

Jäsenvaltion velvollisuudet rahastoihin liittyen määritellään rahastojen hallinnointia koskevassa yleisasetuksessa. Tarkoitus on, että sisäministeriö vastaa rahastojen kansallisesta valmistelusta ja toimeenpanosta ja toimii rahastojen nimettynä hallintoviranomaisena.

Rahastoista rahoitettavilla hankkeilla ja toimilla tulee pääsääntöisesti olla kansallista rahoitusta niiden toimeenpanoa varten. Kansallinen rahoitus on virastojen toimintamenomomenteilla, ellei talousarviossa ole erikseen muuta määrärahaa osoitettu.

Teknistä apua käytetään pääsääntöisesti rahastojen hallinnoinnista hallintoviranomaiselle aiheutuviin kustannuksiin.

Komissiolta saatavat tulot on budjetoitu momentille 12.26.98. Ohjelmakauden 2021—2027 rahastojen tulot ja menot tasapainottuvat ohjelmien loppuun mennessä.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2022 talousarvio	35 150 000
2021 talousarvio	6 840 000

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 120 000 000 euroa.

Selvitysosa:

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2022 talousarvio	120 000 000
2021 talousarvio	120 000 000
2020 tilinpäätös	97 364 502

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 280 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen meripelastustoimintaan ja poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen.

*Selvitysosa:***Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)**

Suomen meripelastusseura	237 900
Ålands Sjöräddningssällskap	12 100
Todistajansuojeluohjelman mukainen sopeutumisavustus	30 000
Yhteensä	280 000
2022 talousarvio	280 000
2021 talousarvio	331 000
2020 tilinpäätös	260 000

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 960 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, IGC¹⁾, IOM, ICMPD²⁾, COSPAS-SARSAT³⁾ ja ICAO PKD⁴⁾) jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien velvoitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen sekä YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

Selvitysosa: Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino on EU:n puitteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitetään myös lähialueyhteistyön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

IGC:ssä käsitellään kaikkia pakolaisuuden ja maahanmuuton hallintaan liittyviä merkittäviä kysymyksiä. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on hallitustenvälinen järjestö, joka harjoittaa laaja-alaista siirtolaisuuteen liittyvää toimintaa. ICMPD on riippumaton hallitustenvälinen tutkimuslaitos. Se pyrkii edistämään kestävästä maahanmuuttopolitiikkaa ja keskittyy Länsi- ja Itä-Euroopan kannalta tärkeisiin maahanmuuttokysymyksiin ja toimii Budapest-prosessin sihteeristönä.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Interpol	420 000
IGC	125 000
IOM	315 000
ICMPD	10 000
COSPAS-SARSAT	50 000

¹⁾ IGC = Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

²⁾ ICMPD = International Centre for Migration Policy Development

³⁾ COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

⁴⁾ ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

ICAO PKD	30 000
YK:n teollisuusonnettomuudet	10 000
Yhteensä	960 000
2022 talousarvio	960 000
2021 talousarvio	960 000
2020 tilinpäätös	775 713

10. Poliisitoimi

Selvitysosa: Poliisi turvaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta, estää ennalta, paljastaa ja selvittää rikoksia sekä saattaa ne syyteharkintaan. Poliisi toimii turvallisuuden ylläpitämiseksi yhteistyössä muiden viranomaisten sekä yhteisöjen ja asukkaiden kanssa ja huolehtii tehtäviinsä kuuluvasta kansainvälisestä yhteistyöstä.

Poliisihallitukselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Poliisi varmistaa laadukkaat poliisipalvelut valtakunnallisesti yhdenvertaisina kohdentamalla voimavarat toimintaympäristöä ja tehtäviä vastaavasti
- Poliisi lisää turvallisuuden tunnetta ja kansalaisten luottamusta tuottamalla kiireelliset hälytyspalvelut luotettavasti ja vahvistamalla poliisin toiminnassa rikosten ennalta estämistä.
- Poliisin suorituskyky, turvallisuusviestintä sekä ennakoiva ja ajantasainen tilannekuva vastaavat toimintaympäristön vaatimuksia.
- Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset, seksuaali- ja yhteiskunnalle haitallisimmat rikokset sekä niiden haitat vähenevät.
- Poliisi varmistaa ja edistää henkilöstön ja asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen. Keskeisenä painopisteenä on erityisen haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten tarpeiden huomioiminen toiminnassa.
- Hyvinvoivan henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia.

Keskeiset toimintaympäristömuutokset liittyvät kotimaiseen ja kansainväliseen turvallisuustilanteeseen sekä vuonna 2020 alkaneeseen koronapandemiaan ja sen vaikutuksiin maailmanlaajuisesti, yhteiskunnallisesti ja poliisin toimialaan liittyen. Koronapandemia on vaikuttanut heikentävästi erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien väestöryhmien sekä nuorten ja lasten asemaan. Pandemian heijastevaikutuksilla on vaikutuksia myös turvallisuuteen. Henkirikosten ja niiden yritysten määrä lisääntyi lähes 15 % ja kotihälytysten määrä kasvoi 26 % vuonna 2020. Samaan aikaan toimintaympäristössä vaikuttavat edelleen aiemmat trendit: digitalisaation ja ICT:n sekä teknologian nopea kehittyminen.

Verkossa tapahtuva ja verkkoa hyödyntävä rikollisuus sekä kyberrikollisuus lisääntyvät ja kehittyvät nopeasti. Erilaiset tietomurrot ja tietosuojaloukkaukset voivat taloudellisten vaikutusten lisäksi aiheuttaa myös pitkäaikaista ja syvää inhimillistä kärsimystä. Arkaluonteisten tietojen vuotamisella voi olla laajoja seurauksia rikollisuuden eri muodoissa vielä vuosien päästä. Lisäksi globaalin turvallisuusympäristön muutokset voivat olla nopeita. Tämä edellyttää varautumista, ennakkointia ja riittävän suorituskyvyn varmistamista. Järjestäytyneet rikollisuus ja rikollisuuden kansainvälistyminen heijastelevat poliisin toimialaan edelleen moninaisesti. Toimintaa priorisoidaan taloudellisten resurssien puitteissa.

Suojelupoliisin tehtävänä on sisäministeriön ohjauksen mukaisesti hankkia tietoa kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sekä havaita, estää ja paljastaa sellaisia toimintoja, hankkeita ja rikoksia, jotka voivat uhata valtio- ja yhteis-

kuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta. Sen tulee myös ylläpitää ja kehittää yleistä valmiutta yhteiskunnan turvallisuutta uhkaavan toiminnan havaitsemiseksi ja estämiseksi.

Suojelupoliisille asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Siviilitiedustelu on järjestetty tehokkaasti
- Kansallisen turvallisuuden uhat paljastetaan ja ennakoivan tiedustelutiedon merkitys päätöksenteon tukena kasvaa
- Suorituskyky vastaa siviilitiedustelun tehtäviä ja turvallisuusympäristön vaatimuksia
- Suojelupoliisin viestintä on vaikuttavaa ja luottamusta lisäävää sekä lisää kansalaisten, muiden viranomaisten ja päättäjien tietoisuutta kansallisen turvallisuuden teemoista.
- Toimitaan aktiivisesti kestävä kehityksen sitoumuksen tavoitteiden saavuttamiseksi panemalla toimeen hiilijalanjälkeä pienentäviä ja muita ilmastonmuutoksen torjuntaa tukevia toimia.
- Varmistetaan ja edistetään sekä henkilöstön että asiakkaiden yhdenvertaista ja tasa-arvoista kohtelua kaikissa tilanteissa perus- ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.
- Henkilöstön osaaminen vastaa muuttuvan toimintaympäristön (mm. digitaalisuus) ja konsernistrategian toimeenpanon edellyttämiä vaatimuksia

Tunnusluku/mittari	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Rikoslakirikosten määrä, enintään	537 808	471 188	450 000
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ¹⁾	99,7	97,5	97,5
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100) ²⁾	251,9	255,0	260,0
Häiriöindeksin arvo, enintään ³⁾	97,8	97,5	97,5
Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—4 ⁴⁾	3,39	-	3,40
Kansalaisten kokemus turvallisuuden tunne, keskiarvo, vähintään asteikolla 1—5 ⁵⁾	3,03	-	3,05
Kansalaisten luottamus Suojelupoliisiin, % ⁶⁾	91	83	83
Suojelupoliisin toiminnan onnistuminen, % ⁷⁾	86	80	80

¹⁾ Katuturvallisuusindeksissä painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä ratti- ja liikennejuopumusten lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatua summaluku suhteutetaan alueen asukasluukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

²⁾ Liikenneturvallisuusindeksi on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

³⁾ Häiriöindeksissä painotetaan tiettyjen poliisille ilmoitettujen henkeen ja terveyteen sekä omaisuuteen kohdistuneiden rikosten ja tehtävien lukumäärät, jotka lasketaan yhteen. Näitä tiettyjä rikoksia ja tehtäviä on n. 40, Summa suhteutetaan alueen asukasluukuun. Mitä korkeampi arvo on, sitä enemmän häiriöitä suhteutettuna asukasluukuun. Valtakunnallinen arvo 2014 = 100."

⁴⁾ Kansalaisten luottamusta poliisin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.

⁵⁾ Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?", 1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri

⁶⁾ Lähde: Kantar TNS Oy

⁷⁾ Lähde: Kantar TNS Oy

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 843 128 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (1177/2009) 2 §:n nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle

2) säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille.

Selvitysosa: Poliisin tuloksellisella sekä perus- ja ihmisoikeusmyönteisellä toiminnalla vaikutetaan osaltaan siihen, että Suomi on maailman turvallisin maa. Poliisi tuottaa turvallisuuden tunnetta suorittamalla lakisääteiset tehtävänsä luotettavasti ja tehokkaasti, laadukkaasti ja oikea-aikaisesti, olemalla ihmisten arjessa näkyvä ja tavoitettavissa sekä säilyttämällä kansalaisten luottamus korkealla. Toimintavalmius ja varautumisen taso on hyvä. Tavoitteena on, että uhkaavat ilmiöt tunnistetaan ja ne kyetään paljastamaan ja estämään. Mahdollisimman moni rikos ehkäistään juurisyyt tunnistamalla. Laitonta maahantuloa ja maassaoloa torjutaan. Poliisin liikenneturvallisuustyöllä vaikutetaan osaltaan liikennekuolemien vähentämiseen.

Poliisin toiminnassa painotetaan toimintavalmiutta erityisesti kiireellisissä hälytystehtävissä ja ennalta estävyyttä sekä suunnataan tehokasta rikostorjuntaa erityisesti yksilön ja yhteiskunnan kannalta haitallisimpiin rikoksiin, mukaan lukien liikenne rikoksiin. Yhteiskuntarauhan säilyttämiseksi pyritään torjumaan sellaiset hankkeet ja rikokset, jotka voivat vaarantaa oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä tai valtakunnan sisäistä tai ulkoista turvallisuutta yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Poliisi huolehtii kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämisestä ja ylläpitämisestä osallistumalla sitä varten perustettujen kahden- ja monenvälisen rakenteiden työhön.

Poliisin näkyvyyttä ja palvelujen esteetöntä saatavuutta lisätään resurssien mahdollistamassa laajuudessa digitalisatiolla ja teknisillä ratkaisuilla. Samalla pyritään varmistamaan, että poliisi pystyy vastaamaan kiireellisen avun tarpeeseen.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	69	68	71
Toimitilamenot	9	9	10
ICT-menot	10	10	10
Muut menot	12	13	9
Yhteensä	100	100	100

Valvonta- ja hälytystoiminta sekä liikenneturvallisuus

Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus ja toimintavalmiusaika säilytetään hyvällä tasolla. Poliisin näkyvyyttä ylläpidetään harvaan asutuilla ja alhaisemman palvelutason alueilla resurssien puitteissa. Poliisin toiminnassa painotetaan ennalta estävää toimintaa. Liikenneturvallisuustyössä toimeenpannaan poliisin liikennevalvonnan ja -turvallisuuden ohjelmaa 2021—2030 kohdentamalla valvontaa ohjelmassa määriteltyihin keskeisiin vaikuttavuuskohteisiin.

Laittoman maahantulon tilanne säilytetään Suomessa hallittuna ja toimenpiteet laittoman maahantulon torjumiseksi ovat uskottavia ja tehokkaita. SIS 3 asetusuudistuksen täytäntöönpano parantaa tiedonvaihtoa.

Valvonta	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Tuottavuus			
Tuottavuus (ABC-tehtävät/htv)	1 012	963	929
Liikennevalvonnan tuottavuus, ilman automaattivalvontaa, liikenne rikokset/ htv ¹⁾	298	309	300

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Valvonta			
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	1 141	1 142	1 152
Valvonnan kustannukset, 1 000 euroa	129 236	135 000	130 000
Taloudellisuus (kustannukset/ABC-tehtävät), euroa	127	127	121
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lähisuhdeväkivaltaan puuttumisessa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	2,84	-	2,90
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	3,06	-	3,10
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	2,90	-	2,90
Liikennevalvontaan käytetty työaika, htv	483,5	515,5	492,0
— josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	53,9	59,3	52,0
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	191 786	150 000	250 000
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapaukset enintään, kpl	6 067	4 039	5 020
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet enintään, kpl	3 584	3 400	3 400
Rattijuopumusrikosten määrä enintään, kpl	20 928	20 561	21 500
Suoritteet			
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä, kpl	1 017 572	1 100 273	1 070 000
— josta oma-aloitteiset tehtävät, %	40,5	40,6	40,7
Oma-aloitteellisuus (%) eräissä taajamavalvontaan liittyvissä tehtävissä (03 Pa-hoipitely, tappelu 15 Vahingonteko 34 Päihtynyt henkilö 35 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta)	8,9	7,2	8,9

¹⁾ Liikennevalvonnan tuottavuus, ilman automaattivalvontaa lasketaan seuraavasti: Liikennesuoritteet= ilmoitettujen rikosten määrä, huomioitavat rikosnimikkeet: liikenneturvallisuuden vaarantaminen, törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, rattijuopumus, törkeä rattijuopumus, ilmaliikennejuopumus, junaliikennejuopumus, vesiliikennejuopumus, kulkuneuvon luovuttaminen juopuneelle, liikennejuopumus moottorittomalla ajoneuvolla, kulkuneuvon kuljettaminen oikeudetta, liikennepako tieliikenteessä. Tutkivayksikkö= poliisi (pois lukien LVS- ja LITUKE-tutkintaryhmät sekä Ahvenanmaa). HTV= liikennevalvonnan toteutuneet tunnit/1640 (pois lukien automaattivalvonta). Automaattisen liikennevalvonnan tuottavuudessa suoritteisiin lasketaan LVS-suoritteet: RS, RV, EHDRS, sakkomääräys, sakkovaatimus ja rangaistusvaatimus sekä liikennevirhemaksusuoritteet tyypiltään "automaattivalvonta". Suoritteiden määrästä on poistettu mitätöidyt. Htv lasketaan automaattivalvonnan toteutuneet tunnit/1640.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Hälytystoiminta			
Tuottavuus			
Tuottavuus (A- ja B-hälytystehtävät, määrä/htv)	227	205	222
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	2 146	2 173	2 183
Hälytystoiminnan kustannukset, 1 000 euroa	219 844	225 000	217 000
Taloudellisuus (kustannukset/hälytystehtävät A+B), euroa	449,9	506	447
Palvelukyky ja laatu			
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	10,0	9,8	9,8
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min	15,0	15,1	15,0
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% , A+B -tehtävistä)	76,8	76,5	76,8
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% , A+B -tehtävistä)	95,7	95,6	96,0
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään, arvosana 1—4	3,19	-	3,20
Suoritteet			

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Hälytystoiminta			
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät enintään, kpl	22 641	22 536	22 400
A ja B hälytystehtävien määrä enintään, kpl	488 687	444 876	485 000
A, B ja C hälytystehtävien määrä enintään, kpl	1 017 572	1 100 273	1 070 000

Rikostorjunta

Rikostorjunnassa painotetaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen eli henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, seksuaalirikosten sekä yhteiskunnan ja elinkeinoelämän rakenteita murentavien rikosten torjuntaa. Erityisesti huomioidaan lapsiin kohdistuvat rikokset ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan torjunta sekä varmistetaan osapuolten ohjaus moniviranomaismalleihin ja tukipalveluihin. Toimintaympäristön muutos edellyttää toiminnalta ennalta estävyyttä huomioiden erityisesti akuutit ja aikaa vievät ilmiöt. Vuonna 2021 jatketaan väkivaltaisiin ääriilikkeisiin liittyvien rikosten ja viharikosten torjuntaa ja vakavien sekä vaarallisten vihjeiden tunnistamiskyvyn ja tiedonkulun parantamista.

Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset) ja poliisin rikostorjunnan säilyvät vuoden 2020 tasolla. Rikosprosessiketjun nopeuttamiseksi ja vaikuttavuuden lisäämiseksi jatketaan toiminnan kehittämistä myös syyttäjyhteistyössä.

Ihmiskaupparikosten torjuntaa jatketaan ja tiivistetään edelleen moniviranomaisyhteistyötä. Erikoistumiskoulutuksen avulla parannetaan poliisin valmiutta tunnistaa ja torjua ihmiskauppaa. Poliisilla on valmiudet käsitellä SIS 3 asetus uudistuksen mukaisia tiedusteluja ja palautuspyyntöjä.

Talousrikostorjunnan vaikuttavuuden lisäämiseksi pyritään reaaliaikaiseen rikostutkintaan, avoimena olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkinta-aikojen lyhentämiseen ja takaisin saadun rikoshyödyn määrän kasvuun entistä tiiviimmällä poliisi—syyttäjä -esitutkintayhteistyöllä ja tehokkailla rikoshyödyn jäljittämistoimenpiteillä. Talousrikostorjuntaa toteutetaan harmaan talouden torjuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Yhteistyötä keskeisten toimijoiden kanssa kehitetään. Ympäristörikostorjuntaa kehitetään poliisin osaamista lisäämällä ja moniviranomaisyhteistyötä hyödyntämällä.

Yhteiskunnan ja yksilöiden kannalta haitallisinta tietoverkkorikollisuutta torjutaan yhteistyössä muiden viranomaisten, yritysten ja järjestöjen kanssa. Yksittäisiin kansalaisiin kohdistuvaa tietoverkkorikollisuutta torjutaan erityisesti viestimällä uusista rikoksentehtävistä.

Poliisi paljastaa edelleen törkeää huumausainerikollisuutta, kiinnittää huomiota käyttäjien tehokkaaseen hoitoonohjaukseen viranomaisyhteistyössä ja panostaa verkkotiedusteluun. Poliisi pyrkii vaikeuttamaan järjestäytyneen rikollisuuden toimintaa ja integroitumista yhteiskuntarakenteisiin hallinnollisessa torjuntamenettelyssä sekä tukee henkilöiden irtautumista järjestäytyneen rikollisuuden ryhmistä (Exit-toimenpiteet).

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Rikostorjunta			
Tuottavuus			
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	79	80	79
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	3 883	3 941	3 954
Rikostorjunnan kustannukset, 1 000 euroa	392 441	405 000	388 000
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset), euroa	1 273,1	1 294	1 240
Palvelukyky ja laatu			
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenne rikokset), %, vähintään	44,6	48,0	50,0

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Rikostorjunta			
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenne rikokset), ka, vrk	146	145	140
Omaisuusrikosten selvitystaso, %, vähintään	34,6	35,0	37,0
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, %, vähintään	90,0	90,0	90,0
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisälläoloaika, ka, vrk, enintään	513	495	495
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,99	-	3,00
Onnistuminen talousrikosten torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,81	-	2,80
Onnistuminen huumarikosten selvittämisessä/paljastamisessa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,91	-	2,90
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,74	-	2,80
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,67	-	2,70
Onnistuminen viharikosten selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,89	-	2,90
Onnistuminen tietoverkkorikollisuuden torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1—4 ¹⁾	2,80	-	3,00
IT-tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet	50,9	50,9	50,9
Suoritteet			
Kaikki selvitetty rikokset, määrä, sis. liikenne rikkomukset	501 395	325 000	325 000
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	308 532	313 000	313 000
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	35,8	25,0	25,0
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	24,8	20,0	20,0
Päätettyjen talousrikosten määrä, kpl	2 082	2 000	2 000
Avoimna olevien talousrikosten määrä, kpl	3 142	2 800	2 700
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen määrä, kpl	544	520	540
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä, kpl	35 703	35 000	35 000
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	1 133	1 100	1 200

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri

Lupahallinto

Poliisin lupahallinto vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti. Pääasiallisena palvelun tarjoamisen tapana ovat sähköiset palvelut, myös erityisryhmien palvelutarpeet varmistuen. Sähköisen asioinnin käyttöaste säilyy suunnitelmallisesti korkealla tasolla.

Lupapalvelut tuotetaan kokonaistaloudellisesti ja kustannustehokkaasti turvaten maksullisen lupahallinnon riittävä palvelutaso, tehokkaat menettelyt ja näitä vastaavat resurssit kustannusvastaavuudesta huolehtien.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Maksullinen lupahallinto (lupapalvelu)			
Tuottavuus			
Tuottavuus (poliisin käsittelemät maksulliset asiat/maksullinen lupa-htv)	2 507,1	3 166,7	3 333,3
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet (maksullinen)	336,1	330,0	330,0

	2020	2021	2022
	toteutuma	arvio	tavoite
Maksullinen lupahallinto (lupapalvelu)			
Lupahallinnon tuottoennuste/arvio, 1 000 euroa	36 507	50 000	50 000
Lupapalvelujen kustannukset (maksullinen), 1 000 euroa	47 867	50 000	50 000
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin käsittelemät maksulliset asiat), euroa	56,8	48,0	45,0
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, %	76,3	100	100
Palvelukyky ja laatu			
Onnistuminen lupahallinnossa, arvosana 1—4 ¹⁾	3,39	-	3,39
Sähköisen asioinnin toteutuma-aste (%)	32,8	32,8	35,0
Sähköisen asioinnin käyttöaste (%)	72,1	72,0	75,0
Ajanvarauksen käyttöaste (varausten määrä/asiakaskäyntimäärä), % ²⁾	51,7	52,0	52,0
Käyntiasioinnin asiakasmäärän kehitys	621 000	650 000	650 000
Suoritteet			
Poliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä, kpl	842 505	1 045 000	1 100 000

¹⁾ Lähde: Poliisibarometri

²⁾ Ajanvarausten määrä/asiakaskäyntimäärä

Poliisikoulutus

Poliisin henkilöstö- ja osaamistarpeeseen vastataan molemmilla kansalliskielillä annettavalla tutkinto- ja täydennyskoulutuksella. Poliisiammattikorkeakoulussa voi myös suorittaa pelastusalan päällystötutkinnon, jota toteutetaan yhteistyössä Pelastusopiston kanssa. Koulutusta järjestetään myös eri sidosryhmille sekä yksityisille toimijoille.

Tutkintokoulutuksen opetussuunnitelmia kehitetään jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten mukaisiksi. Koulutusten sisällöissä ja tavoitteissa painotetaan mm. kansainvälisen poliisiyhteistyön, monikulttuurisuuden ja uusien tietojärjestelmien edellyttämiä tietoja ja taitoa. Koulutusten tuottavuutta ja saavutettavuutta parannetaan laajentamalla verkko-opetuksen tarjontaa. Poliisiammattikorkeakoulu tuottaa tutkimustietoa poliisitoiminnan, sisäisen turvallisuuden ja oppilaitoksen opetuksen kehittämiseen.

	2020	2021	2022
	toteutuma	arvio	tavoite
Poliisikoulutus			
Taloudellisuus			
Poliisiammattikorkeakoulun kokonaiskustannukset, 1 000 euroa	27 819	26 500	26 500
Henkilötyövuodet	194,9	190,0	190,0
Poliisi (AMK) -tutkintokoulutuksen opintopisteen hinta, enintään, euroa	217	190	190
Poliisi (ylempi AMK) -tutkintokoulutuksen opintopisteen hinta, enintään, euroa	132	250	250
Palvelukyky ja laatu			
Poliisi (AMK) -tutkinnosta tavoiteajassa valmistuneet, %	97	92	92
Suoritteet			
Poliisi (AMK) koulutukseen hakevien lukumäärä aloituspaikkaa kohden	13,1	10	10
Poliisi (AMK) koulutuksen aloittaneiden määrä, hlöä	327	400	400
Poliisi (AMK) koulutuksesta valmistuvien määrä, hlöä	356	375	375
Julkaisut, kpl	38	40	40

Yhteiset palvelut - tukitoiminnot ja muut tehtävät

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Yhteiset palvelut - tukitoiminnot¹⁾			
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	1 708	1 561	1 561
Yhteiset palvelut - muut tehtävät²⁾			
Taloudellisuus			
Henkilötyövuodet	729	666	703
Muiden tehtävien kustannukset, 1 000 euroa	60 878	65 000	65 000

¹⁾ Tukitoiminnot = taloushallinto, henkilöstöhallinto, materiaalitoiminnot, tietotekniikka, tutkimus- ja analyysitoiminto, koulutus, työhyvinvointi, konsernipalvelut, ohjaustoiminnot

²⁾ Muut tehtävät = vartijat, vankilatoiminnot, vankikuljetukset, virka-avut, löytötavaratoiminto, kantelu- ja valitusasiat, lupahallinnon erillistoiminnot

Henkiset voimavarat

Poliisin henkilöstön osaaminen vastaa toimintaympäristön tarvetta. Työsuojelun keinoin varmistetaan työn turvallisuus ja terveellisyys. Erityistä huomiota kiinnitetään työkyvyn tukemiseen vartijoiden ja rikostutkinnassa työskentelevien henkilöiden työhyvinvoinnin edistämiseen. Sukupuolten välisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista sekä poliisin moninaisuutta edistetään. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti jatketaan toimenpiteitä, joilla pyritään turvamaan henkilöstölle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat.

Henkiset voimavarat	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilötyövuodet ¹⁾	10 166	10 110	10 170
Naisia, %-osuus	30,9	31,2	31,3
Poliisimiehet, htv	7 376	7 450	7 500
Naisia, %-osuus	19,2	19,4	19,6
Opiskelijat, htv ²⁾	319	280	290
Naisia, %-osuus	36,3	36,5	36,7
Muu henkilöstö, htv	2 471	2 380	2 380
Naisia, %-osuus ³⁾	65,4	65,6	65,8
Naisten %-osuus alipäällystössä, päällystössä ja päällikkötasolla	14,3	14,5	14,7
Sairauspoissaolot, pv/htv	9,0	9,0	9,0
Työtyytyväisyysindeksi ⁴⁾	-	3,3	-

¹⁾ Lähde PolStat, kaikki momentit. Vuoden 2019 toteutuksessa poliisin momentilta 26.10.01 palkattujen osuus yht. 9 945,7 htv, muilta momenteilta palkattujen osuus yht. 37,2 htv. Vuoden 2020 arvioissa muilta momenteilta palkattujen osuus yht. 40 htv. Vuoden 2021 tavoitteessa muilta momenteilta palkattavien osuus yht. 40 htv.

²⁾ Opiskelijoilla tarkoitetaan käytettävissä olevaan työvoimaan luettavat opiskelijat, jotka ovat työssäoppimisjaksolla työ- tai kenttäharjoittelussa.

³⁾ Tieto saadaan ja lisätään myöhemmin.

⁴⁾ Työtyytyväisyysindeksi mitataan poliisin henkilöstöbarometrissä. Seuraava poliisin henkilöstöbarometri toteutetaan vuonna 2021.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	863 964	869 146	912 913
Bruttotulot	53 812	69 785	69 785
Nettomenot	810 152	799 361	843 128
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	41 890		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	34 104		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot	36 507	57 247	57 247
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	47 867	57 247	57 247
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-11 361	-	-
Kustannusvastaavuus, %	76,3	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Eduskunnan kertaluonteisen lisäyksen poisto	-600
Galileo satelliittinavigointijärjestelmän PRS-palvelun kansallinen käyttöönotto	25
Harmaan talouden torjunta (HO 2019)	-75
Investointiluonteinen lisäys toimintakyvyn turvaamiseen (kertaluonteisen lisäyksen poisto)	-10 000
KEJO (poliisin omarahoitusosuus)	800
Muut välttämättömät esitykset suorituskyvyn ylläpitämiseksi (RTL, ICT, Ajoneuvot)	14 972
Operatiivisen toiminnan kulut (siirto momentilta 26.10.02.)	685
Poliisimiesten määrän nostaminen 7 500 HTV:n tasolle	2 500
Poliisin interoperability (IO)	1 638
Poliisin lisäresurssitarpeet kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi, 15 HTV	1 200
Poliisin lisäresurssitarpeet kriittisiin toimialoihin kohdistuvien rikosten torjumiseksi, investoinnit	1 400
Poliisin rahoitustason nosto, jonka avulla vältetään merkittävä suorituskyvyn heikentyminen konserni-rahoituksen ja poliisiyksiköiden rahoituksen osalta ja pidetään poliisitoiminta HO tasolla ilman v.2020 kertaeriä	28 600
Poliisin resurssien vahvistaminen (rikostorjunta erit. ihmiskauppa, talousrikostorjunta, IT-rikostutkinta, harva-alueiden turvallisuus), kertaluonteisen lisäyksen poisto	-4 100
Poliisin toimitilojen vuokrankorotukset (Senaatin listalla olevat toimitilahankkeet)	1 928
RAP:n tekoälyhanke (siirto momentille 26.10.01)	1 289
Rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttaminen, laitton uhkaus	1 050
SIS-asetusmuutoksen vuoden 2021 kehyksen mukainen rahoitusosuus	1 377
Telekuuntelujärjestelmän uudistaminen (kertaluonteisen lisäyksen poisto)	-1 000
Toimitilat (Kehyspäätös 2020-2023)	1 500

Toimitilojen vuokrat (kertaluonteisen lisäyksen poisto)	-1 181
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-1 956
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	-128
Palkkausten tarkistukset	3 843
Yhteensä	43 767

2022 talousarvio	843 128 000
2021 III lisätalousarvio	6 733 000
2021 talousarvio	799 361 000
2020 tilinpäätös	802 366 000

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 45 571 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille.

Selvitysosa: Suojelupoliisi on tehokas uudistumiskykyinen turvallisuus- ja tiedustelupalvelu, jonka asiantuntemus luo perustan Suomen kansalliselle turvallisuudelle. 1.6.2019 voimaan tullut siviilitiedustelulainsäädäntö korostaa tiedustelun merkitystä Suojelupoliisin toiminnassa. Suojelupoliisista on tullut kotimaan turvallisuuspalvelu ja ulkomaantiedustelupalvelu. Se on saanut oikeuden tiedonhankintaan ulkomailla ja oikeuden saada tietoa Suomen rajan ylittävistä tietoliikenteestä tietoverkoissa. Lisäksi Suojelupoliisi tuottaa kaikki suomalaiset turvallisuusselvitykset puolustushallinnon turvallisuusselvityksiä lukuun ottamatta.

Suojelupoliisin tehtävänä on havaita ennalta kansallista turvallisuutta uhkaavat ilmiöt ja ennakoida niiden vaikutuksia Suomeen. Suojelupoliisin päätehtävä on kerätä, analysoida ja raportoida tietoa erityisesti valtiojohdon, virkamiesten ja viranomaisten päätöksenteon tueksi. Suojelupoliisin toimintaa ohjaavat sisäministeriön asettamat siviilitiedustelun painopisteet, joilla viraston tiedonhankintaa ja raportointia ohjataan. Painopisteet yhteensovitetaan vuosittain sotilas-tiedustelun kanssa päällekkäisyyksien välttämiseksi.

Uudet toimivaltuudet ja muut uudistukset ovat näkyneet ennen kaikkea uusien työntekijöiden rekrytointina. Henkilöstömäärä on kasvanut nopeaan tahtiin ja ylittänyt 500 työntekijän rajan. Kasvavassa organisaatiossa erityistä huomiota on kiinnitetty työntekijöiden hyvinvointiin. Suojelupoliisille ehdotetaan voimavaroja, joilla ylläpidetään lainsäädännön mukaiset toimivaltuudet ja mahdollistetaan niiden tehokas ja asianmukainen soveltaminen. Niillä varmistetaan Suojelupoliisin kyky vastata toimintaympäristön nopeaan muutokseen.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	60	51	65
Toimitilamenot	8	7	9
ICT-menot	18	29	11
Muut menot	14	13	15
Yhteensä	100	100	100

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Suojelupoliisi			
Toiminnan tuloksellisuus			
Tuotetut raportit	122	100	120
Turvallisuusinformaatiotilaisuudet	174	150	320
Turvallisuusselvitykset, kpl ¹⁾	88 349	70 679	70 679
— Suppeat	40 235	32 188	32 188
— Perusmuotoiset	31 385	25 108	25 108
— Laajat	567	453	453
— Liitetyt	16 162	12 930	12 930
Kansalaisuusasialausunnot	54	90	120
Oleskelu- ja työlupa-asioita koskevat lausunnot	402	1 300	1 300
Viisumihakemuksia koskevat lausunnot	266	300	2 300
Turvapaikkalausunnot ²⁾	0	5	5
Voimavarojen hallinta			
Toimintamenorahoitus	49 120	43 868	45 571
Henkilötyövuodet	474	500	500
Sairauspoissaolot, pv/htv	6,9	6,9	6,9
Työtyytyväisyysindeksi	3,7	3,7	3,7

1) Suoritteiden kokonaismäärät sisältävät sekä maksulliset että maksuttomat suoritteet.

2) Luvut eivät sisällä UNHCR-lausuntoja ja EU:n sisäisiä siirtoja.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	50 849	51 828	52 346
Bruttotulot	7 904	7 275	6 775
Nettomenot	42 945	44 553	45 571
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	13 289		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	19 463		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot			
— suoritteiden myyntituotot	6 678	6 300	5 800
— muut tuotot	389	255	260
Tuotot yhteensä	7 067	6 555	6 060

Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
— erilliskustannukset	4 436	4 685	4 650
— osuus yhteiskustannuksista	1 841	1 870	1 410
Kustannukset yhteensä	6 227	6 555	6 060
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	790	-	-
Kustannusvastaavuus, %	113	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Operatiivisen toiminnan kulut	-400
Operatiivisen toiminnan kulut (siirto momentille 26.10.01)	-685
Siviilitiedustelun tekninen infrastruktuuri	2 000
Siviilitiedustelun tietojärjestelmät	-3 360
Teknisen suorituskyvyn ylläpitäminen (SSK)	2 750
Varakonesali	550
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-58
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	27
Palkkausten tarkistukset	194
Yhteensä	1 018

2022 talousarvio	45 571 000
2021 III lisätalousarvio	-658 000
2021 talousarvio	44 553 000
2020 tilinpäätös	49 120 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 608 000 euroa. Momentin käyttökohta 5) esitetään uudelleen muotoiltuna.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) poliisiin vastuulla olevien maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 2) turvapaikanhakijoiden ja maastapoistettavien tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuviin menoihin
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksenteijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 4) maasta poistettavien identifioinnista ja tarvittavien matkustusasiakirjojen hankinnoista aiheutuviin menoihin
- 5) turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän ja valtakunnallisen saattopoolin käytöstä aiheutuneiden koulutus- matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Maasta poistamiskuljetukset	3 808 000
Tulkkauk- ja käännöspalvelut	1 550 000
Noutokuljetukset	250 000
Henkilöllisyyden selvittäminen	300 000
Valmiusryhmän käyttö	1 700 000
Yhteensä	7 608 000
2022 talousarvio	7 608 000
2021 III lisätalousarvio	—
2021 talousarvio	7 608 000
2020 tilinpäätös	1 608 000

21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän kehitystyöhön liittyviin palveluhankintoihin YT-pöytäkirjassa asetettujen tavoitteiden loppuun saattamiseksi.

Momentille nettobudjetoidaan hankkeen mahdollisesti saama EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta myönnetty tuki-osuus.

Valtuus

Momentille myönnetään 6 800 000 euron valtuus KEJO-hankkeen toteuttamiseen. Valtuuden käytöstä aiheutuu menoja enintään 6 800 000 euroa vuonna 2023.

Selvitysosa: Poliisin, pelastustoimen, sosiaali- ja terveystoimen, Rajavartiolaitoksen, puolustusvoimien sekä Tullin yhteisellä kenttäjärjestelmällä (KEJO) tarkoitetaan viranomaisten yhteistä tietojärjestelmää sekä siihen liittyvää päätelaitteisiin toteutettua sovellusalustaa.

Järjestelmän keskeisimpiä tavoitteita ovat viranomaisten toiminnan ja viranomaisyhteistyön tehostuminen, viranomaisten yhteisen tilannekuvan mahdollistaminen, uusien työprosessien käyttöönotto kenttäolosuhteissa, kenttäjohtamisen ja viranomaisten välisen reaaliaikaisen tiedonvaihdon ja viestinnän tehostuminen sekä viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmäratkaisun myötä saavutettava kustannustehokkuus.

Poliisihallitus toimii KEJO-järjestelmän ja jatkokehitysohjelman omistajana. Poliisihallitus asetti viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmä-hankkeen 1.vaiheen ajalle 21.3.2011–31.12.2011. Hanke jatkui 1.1.2012 alkaen 2. vaiheeseen kenttäjärjestelmä-hankinnan valmisteluvaiheena. KEJO-hankkeen 3. vaihe (toteutusvaihe) asetettiin Poliisihallituksen asettamispäätöksellä ajalle 1.1.2013–31.12.2016.

Toteutusvaihetta on jatkettu usealla jatkoasettamispäätöksellä 30.6.2021 asti. KEJO-jatkokehitysvaihe muodostaa kenttäjärjestelmä-hankkeen 4. vaiheen. Ajalle 1.7.2021–31.12.2023 asetettavan KEJO-jatkokehitysohjelman tarkoituksena on varmistaa hankkeen yhteistyöpöytäkirjassa asetettujen tavoitteiden toteutuminen siten, että tekninen käyttöönottovalmius kaikkien toimialojen osalta on saavutettu vuoden 2023 loppuun mennessä. Samalla toteutetaan hallittu siirtyminen pienkehitys- ja ylläpitovaiheeseen. Yhteiselle toimintamomentille budjetoidaan vuosille 2022 ja 2023 kaikkia toimialoja koskevien yhteisten jatkokehityskustannusten osuus, yhteensä 13,6 milj. euroa. Kokonaiskustannusten on arvioitu olevan noin 9,3 milj. euroa vuodessa eli yhteensä 18,6 milj. euroa. Kaikki toimialat osallistuvat kehittämisen kustannuksiin YT-pöytäkirjassa sekä sitä täydentävässä kustannustenjakosopimuksessa sovitulla tavalla.

Valtuuden käyttöön liittyvistä sitoumuksista ja sopimuksista aiheutuvat valtion menot (1 000 euroa)

2022	2023	Yhteensä
—	6 800	6 800

2022 talousarvio

6 800 000

20. Rajavartiolaitos

Selvitysosa: Rajavartiolaitos toimii sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden alueilla. Rajavartiolaitos on osa Eurooppalaista raja- ja merivartiostoa ja osa Suomen puolustusjärjestelmää. Rajavartiolaitos toimii maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin olosuhteissa. Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina ovat rajaturvallisuus, turvallisuus merialueilla sekä alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius.

Rajavartiolaitokselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

- Suomen rajavalvonta on järjestetty uskottavasti. Luvattomat rajanylitykset, rajat ylittävä rikollisuus ja muu laitton toiminta paljastetaan ja luvattomat rajanylittäjät otetaan kiinni
- Meripelastustoimen hätätilanteisiin ja ympäristövahinkoihin osoitetaan viipymättä apua
- Rajavartiolaitoksen valmius ja suorituskyky vastaa tehtäviä ja toimintaympäristön vaatimuksia
- Rajavartiolaitos kykenee havaitsemaan ja vaikuttamaan tilanteisiin, jotka uhkaavat alueellista koskemattomuutta
- Rajavartiolaitoksen toiminta ja näkyvyys lisäävät turvallisuutta ja palvelujen saatavuus on hyvä.

Tunnusluku/mittari	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	90	90	96
Vaikuttavuus (ind)	94	96	96
— Rajaturvallisuus (1—5)	3,9	4,0	4,0
— Turvallisuus merialueilla (1—5)	3,7	4,0	4,0
— Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius (1—5)	3,9	3,8	3,8
Kustannusvaikuttavuus (ind)	87	97	108

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 278 242 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokratkompensatioon
- 2) säädettyjen korvausten maksamiseen teleyrityksille
- 3) sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin
- 4) Eurooppalaisen raja- ja merivartioviraston pysyvän joukon sekä raja- ja merivartioviraston toimintaan osallistumisen menoihin.

Selvitysosa: Momentilta maksetaan Rajavartiolaitoksen henkilöstön palkkamenot ja lakisääteisestä toiminnasta aiheutuvat muut toimintamenot. Investointiluonteiset raskaamman kaluston hankinnat, kertaluonteiset peruskorjaukset ja huollot maksetaan momentilta 26.20.70.

Momentilta maksetaan sisäministeriön rajavartio-osaston menoja (arviolta noin 1,3 milj. euroa ja 10 htv:n menot).

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	65	65	65
Toimitilamenot	8	9	9
ICT-menot	7	7	7
Muut	20	19	19
Yhteensä	100	100	100

Rajaturvallisuus

Suomen ulkorajavalvonta on tehokasta ja uskottavaa. Rajavartiolaitos vahvistaa Suomen turvallisuutta ja torjuu Suomeen ja Eurooppaan kohdistuvia turvallisuusuhkia ulkorajoilla. Rajaliikenne on turvallista ja sujuvaa. Rikostorjunta on vaikuttavaa. Rajavartiolaitos lisää ihmisten turvallisuutta rajaseudulla ja saaristossa.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Rajaturvallisuus (1—5)	3,9	4,0	4,0
Yhdyshenkilötoiminta ja kansainväliset operaatiot			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,3	3,4	3,4
Yhteistyö naapurimaiden viranomaisten kanssa			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	2,7	3,6	3,6
Rajavalvonta			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,0	4,1	4,1
— Rajatilannekuvan laatu (1—5)	4,0	3,9	3,9
— Rajatarkastusten laatu (1—5)	2,9	2,3	2,3
— Rajatapahtumien estäminen (1—5)	4,2	4,4	4,4
— Rajatapahtumien paljastaminen (1—5)	2,0	3,7	3,7
— Laittoman maahantulon järjestämisten ja ihmiskaupparikosten selvitystaso (1—5)	3,6	2,9	2,9
Rajavartiolaitoksen antama viranomaisapu	2,3	2,9	2,9
Partiointi (h)	364 161	252 630	255 430
Tekninen valvonta (h)	3 870 563	3 000 000	3 010 000
Rajatarkastukset (milj. hlöä)	3,6	6,6	11,3
Pääsyn epääminen (hlöä)	829	925	983
Valtionrajarikos (kpl)	164	130	130
Laittoman maahantulon järjestäminen ja ihmiskauppa (kpl)	84	79	79
Turvallisuuspalvelut harva-alueella (kpl)	441	457	467
Rajaturvallisuus			
Kustannukset (milj. euroa) ko. vuoden hintatasossa	257,2	255,3	258,5
Henkilötyövuodet	2 627	2 561	2 593

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Tuottavuus (ind)	94	95	108
Taloudellisuus (ind)	88	87	100

Turvallisuus merialueilla

Suomen meripelastusjärjestelmä on luotettava. Rajavartiolaitoksella on välitön johtamis- ja toimintavalmius merellisiin monialaonnettomuuksiin. Rajavartiolaitos edistää merellisen ympäristön suojelua.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Turvallisuus merialueilla (1—5)	3,7	4,0	4,0
Meripelastus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,6	4,6	4,6
Meripelastustehtävät (kpl)	1 391	1 443	1 443
Merellisen ympäristön suojelu			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	1,0	2,3	2,3
Turvallisuus merialueilla			
Kustannukset (milj. euroa)	12,1	13,7	13,9
Henkilötyövuodet	123	138	139
Tuottavuus (ind)	95	97	96
Taloudellisuus (ind)	88	88	88

Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius

Rajavartiolaitoksella on hyvä toimintakyky yhteiskunnan turvaamiseksi kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Rajavartiolaitoksella on hyvä valmius alueellisen koskemattomuuden turvaamiseen ja valtakunnan puolustamiseen.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius (1—5)	3,9	3,8	3,8
Häiriö- ja poikkeusolovalmiuden ylläpito			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	4,2	3,9	3,9
Rajavartiolaitoksen joukkotuotanto ja sotilaallisen maanpuolustuksen koulutus			
Toiminnan laatu ja palvelukyky (1—5)	3,6	3,7	3,7
Alueellinen koskemattomuus ja puolustusvalmius			
Kustannukset (milj. euroa) ko. vuoden hintatasossa	14,2	16,6	16,8
Henkilötyövuodet	145	166	168
Tuottavuus (ind)	146	154	155
Taloudellisuus (ind)	136	140	143

Henkiset voimavarat

Rajavartiolaitoksen henkilöstörakenne ja henkilöstön osaaminen pidetään tehtävien edellyttämällä tasolla.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkiset voimavarat			
Henkilötyövuodet	2 896	2 865	2 900
Sairauspoissaolot (pv/htv)	7,3	7,0	6,8
Työilmapiiri (1—5)	3,7	3,7	3,8

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	268 710	281 888	294 500
Bruttotulot	13 619	10 000	12 000
Nettomenot	255 091	271 888	282 500
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	20 364		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	33 767		

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU:n lisävaatimukset rajaturvallisuudelle, ETIAS-matkustajatieto- ja lupajärjestelmä	-700
Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvät joukot	90
Hiilineutraaliin biokaasuun siirtyminen	400
Immolan, Ivalon ja Onttolan vuokratukustannusten nousu	1 370
Interoperability hanke	750
Perusvuokratason nosto ja pienet peruskorjaushankkeet	2 340
Rajaturvallisuuden suorituskyvyn ja rajavartijamäärän turvaaminen (HO 2019)	1 000
Senaatti-kiinteistöjen vuokratilojen korjausvelka	1 000
SIS-säädösmuutokset	-300
Toimitilaturvallisuuden parantaminen	-100
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-639
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	-35
Palkkausten tarkistukset	1 178
Yhteensä	6 354

2022 talousarvio	278 242 000
2021 III lisätalousarvio	5 845 000
2021 talousarvio	271 888 000
2020 tilinpäätös	268 494 000

70. Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 70 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) AS 332 Super Puma meripelastushelikopterien modifikaatioon ja G-huoltoon

- 2) kahden AB/B 412 helikopterin ja niiden varaosavaraston yhdenmukaistamiseen
- 3) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin
- 4) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja muihin välttämättömiin venehankintoihin sekä niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan
- 5) ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin
- 6) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin
- 7) meriveneiden hankintaan ja veneiden varustamiseen siltä osin kuin niitä ei makseta EU:lta saatavalla rahoituksella momentilta 26.01.24
- 8) maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin
- 9) kahden uuden ulkovartiolaivan hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin
- 10) kahden uuden valvontalentokoneen hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin.

Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuna sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

Valtuus

Mikäli vuoden 2021 talousarviossa uudistettua meriveneiden hankintaan tarkoitettua valtuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä sitoumuksia vuonna 2022.

Selvitysosa: Vuoden 2018 talousarviossa Rajavartiolaitos sai tilausvaltuuden seitsemän meriveneen hankintaan. Valtuus uusittiin vuodelle 2019, 2020 ja 2021. Valtuuden perusteella tehtiin sopimus vuonna 2019 veneiden hankinnasta. Hankinta ajoittuu vuosille 2019—2021 ja sen kokonaiskustannusarvio on 22 500 000 euroa. EU:n komission ennakkopäätöksen mukaan kolmen veneen rahoittamiseen on mahdollista saada 8 100 000 euroa EU-rahoitusta. Tämä EU-rahoitus vähentää vastaavasti tulevien vuosien talousarviorahoituksen tarvetta. Talousarviorahoitusta hankintaan on kaikkiaan varattu 14 400 000 euroa.

Momentin määrärahasta on tarkoitus käyttää ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin noin 2,8 milj. euroa sekä kevyen kaluston hankintoihin ja huoltoon 2,2 milj. euroa.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Momentin peruskehysten nostaminen	5 000
Valvontalentokoneiden hankinta	60 000
Yhteensä	65 000
2022 talousarvio	70 000 000
2021 III lisätalousarvio	120 000 000
2021 talousarvio	5 000 000
2020 tilinpäätös	160 010 000

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Selvitysosa: Pelastustoimen tehtävänä on parantaa ihmisten turvallisuutta ja vähentää onnettomuuksia. Tavoitteena on, että onnettomuuden uhatessa tai tapahduttua ihmiset pelastetaan, tärkeät toiminnot turvataan ja onnettomuu-

den seurauksia rajoitetaan tehokkaasti niin, että ihmisille, omaisuudelle ja ympäristölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Pelastustoimi voi myös tuottaa terveydenhuollon kanssa sovittuja ensivaste- ja ensihoitopalveluja. Pelastustoimi parantaa yhteiskunnan turvallisuutta onnettomuuksien ennaltaehkäisyyn, pelastustoiminnan ja siviilivalmiuden avulla. Pelastustoimella on valmius kansainvälisen avun antamiseen ja vastaanottamiseen ja pelastustoimi osallistuu aktiivisesti alan kansainväliseen yhteistyöhön.

— Pelastustoimen ohjauksen seurauksena pelastuslaitokset vahvistavat onnettomuuksia ennalta ehkäiseviä toimia ja onnettomuuksien sekä vahinkojen määrä vähenee.

— Uudelleen organisoitu pelastustoimi lisää suomalaisen yhteiskunnan turvallisuutta.

— Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan toimintaedellytysten turvaaminen varmistaa laadukkaat palvelut ja niiden saatavuuden valtakunnallisesti yhdenmukaisina.

— Sisäministeriön vuorovaikutus ja yhteistyö tukee ohjattavien virastojen tulostavoitteiden saavuttamista sekä yhteistyö toimialan viranomaisten kanssa on säännönmukaista ja toimivaa.

— Pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun järjestelyt vastaavat riskiarvioissa tunnistettuihin riskeihin.

— Kansallisen ja kansainvälisen siviilivalmiuden yhteistyö ja -toiminta edistää Suomen kykyä selviytyä kriiseistä ja antaa ja vastaanottaa kansainvälistä apua.

— Alueelliset varautumisen ja valmiuden vahvistetut ja yhteensovitetut järjestelyt vastaavat kansallisesti ja alueellisesti merkittäviä riskejä.

— Suomi hyödyntää täysimääräisesti unionin pelastuspalvelumekanismien uuden rescEU-poolin mahdollisuuksia ja EU-rahoitusta kansallisen valmiuden ja suorituskykyjen kehittämisessä.

Pelastusopistolle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Pelastusopiston koulutus ja TKI-toiminta on laadukasta ja vastaa tarvetta

— Pelastustoimen koulutusjärjestelmä vastaa turvallisuusympäristön haasteisiin.

Vastuun pelastustoimen eri tehtävien hoitamisesta jakavat valtio ja kuntien ylläpitämät alueen pelastustoimet. Valtion talousarviosta rahoitetaan sisäministeriön pelastustoimen valtakunnallinen johtaminen, ohjaus ja kehittäminen sekä Pelastusopiston toiminta. Pelastuslaitosten rahoituksesta vastaavat kunnat.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on osa pelastustoimen strategiaa. Pelastustoimen palveluiden taso ja laatu pyritään turvaamaan yhdenmukaisena kaikilla alueilla. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustavoitteen toimeenpanoa edistetään Pelastusalan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toimintaohjelman kautta.

Hätäkeskuslaitoksen tehtävänä on hätäkeskuspalvelujen tuottaminen sekä hätäkeskuspalvelujen tuottamiseen liittyvä pelastustoimen, poliisitoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen viranomaisten toiminnan tukeminen. Hätäkeskuslaitoksen tuottamat palvelut ovat ensimmäinen lenkki auttamisen ketjussa. Hätäkeskuspalvelujen vaikutus kohdistuu suoraan väestöön sekä osaltaan pelastustoimen, poliisitoimen että sosiaali- ja terveystoimen palvelutasoon.

Hätäkeskuslaitokselle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Hätäkeskukset vastaavat nopeasti ja välittävät avuntarpeeseen tarkoituksenmukaisen avun viivytyksettä

— Kansalaiset kokevat, että Hätäkeskuslaitoksen toiminta ja palvelut ovat luotettavia ja lisäävät turvallisuuden tunnetta

— Hätäkeskustoiminta on varmistettu kaikissa oloissa ja tilannekuva on yhteiskäytössä

— Hätäkeskuspalvelut tuotetaan yhdenvertaisesti koko maassa.

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 26 028 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitettulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen
- 4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin
- 5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Air Navigation Services Finland Oy:lle
- 6) Pelastusopistosta annetun lain (607/2006) 36 §:n 2 momentissa mainittujen suoritteiden kustannusten kattamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

Selvitysosa: Pelastustoimen valtakunnallista ohjausta ja johtamista kehitetään osana sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen uudistusta tavoitteena tehokas ja laadukas pelastustoimi ja pelastustoimen järjestelmä. Pelastustoimi valmistautuu pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymiseen hyvinvointialueille.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	42	40	32
Toimitilamenot	17	16	16
ICT-menot	9	15	27
Muut menot	32	29	25
Yhteensä	100	100	100

Pelastustoimi ja varautuminen

Pelastustoimi kykenee toimimaan nopeasti ja tehokkaasti onnettomuustilanteissa. Pelastustoimi on siviilivalmiuden vahva yhteensovittaja ja luotettu yhteistyökumppani.

Pelastustoimella on jatkuvaan analyysiin pohjautuva kokonaiskuva yhteiskunnan riskeistä ja haavoittuvuuksista.

Pelastustoimi selvittää pelastustoimen ja siviilivalmiuden järjestelmän ja suorituskyvyn nykytilaa sekä kykyä vastata toimintaympäristön ja asiakkaiden muuttuneisiin ja tai muuttuviin tarpeisiin.

Tavoite	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaika (mediaani) (m:ss), enintään	7:41	7:48	7:45
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä, vähintään ¹⁾	99	-	-

¹⁾ Lähde: TNS Gallup-tutkimus 2020. Toteutetaan joka kolmas vuosi.

Onnettomuuksien ehkäisy

Pelastustoimen tehtävänä on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisy. Pelastustoimi vahvistaa onnettomuuksia ennalta ehkäiseviä toimia ja kehittää onnettomuuksien ehkäisyyn liittyvää arviointia. Onnettomuuksia ja niiden seurauksia ehkäistään parantamalla ihmisten ja yhteisöjen omatoimista varautumista, lisäämällä väestön turvallisuustietoisuutta ja -osaamista sekä toteuttamalla pelastuslaitosten laatimien valvontasuunnitelmien mukaisia toimia.

Onnettomuuksien ehkäisy	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Hätäkeskukseen liitettyjen paloilmoittimien tarkastustehtävien määrä (kpl), enintään	15 700	15 000	15 000
Valvontatehtävät (suunnitellut/toteutuneet) (%), vähintään ¹⁾	83	100	100
Omaisuuksivahingot (milj. euroa)	143	120	120

¹⁾ Kattaa valvontasuunnitelman mukaisen määräaikaisen valvonnan.

Siviilivalmius ja alueellinen varautuminen

Siviilivalmiuden ja alueellisen varautumisen tavoitteena on, että alueella toimivilla viranomaisilla ja muilla julkishallinnon toimijoilla, järjestöillä ja elinkeinoelämällä on yhteinen ymmärrys alueen riskeistä ja jaettu käsitys eri toimijoiden rooleista ja tehtävistä sekä kyvystä toimia häiriötilanteissa.

Koulutus- ja tutkimustoiminta

Pelastusopiston tehtävänä on antaa pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ammatillista peruskoulutusta, pelastustoimen päällystön ammattikorkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta, pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan täydennyskoulutusta sekä normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumiseen valmentavaa koulutusta. Pelastusopisto vastaa sopimushenkilöstön koulutusjärjestelmästä sekä sopimushenkilöstön päällystön ja vastaavan kouluttajan koulutuksesta. Lisäksi Pelastusopiston tehtävänä on kansainvälisen pelastustoiminnan asiantuntijoiden kouluttaminen, rekrytointi, lähettäminen ja muodostelmien logistiikka kansainvälisten sitoumusten mukaisesti.

Pelastusopiston koulutusjärjestelmä luo pohjan pelastustoimen ja hätäkeskusten henkilöstön osaamiselle ja valmiudet pelastusalan kansainvälisiin avunantotehtäviin. Tutkintoon johtavan koulutuksen opetussuunnitelmat luodaan ammattien kehitysnäkymien pohjalta niin, että ne muodostavat ammatillisesti etenevän jatkumon, jossa huomioidaan myös täydennyskoulutustarpeet.

Pelastusopisto huolehtii osaltaan pelastustoimen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta, tutkimustoiminnan koordinoinnista sekä tarvittaessa muistakin Pelastusopiston toimialaan soveltuvista tehtävistä.

Pelastusopiston tutkimus- ja kehittämistoiminta tuottaa tutkittua tietoa, esimerkiksi analyysejä ja tilastokatsauksia, pelastustoimen ja sisäisen turvallisuuden kehittämisen tueksi.

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Koulutus- ja tutkimustoiminta			
Tuotokset			
Pelastajatutkintojen määrä, kpl, vähintään	121	117	138
Hätäkeskuspäivystäjätutkintojen määrä, kpl, vähintään	39	44	72
Alipäällystötutkintojen määrä, kpl, vähintään	20	40	20
AMK-tutkintojen määrä, kpl	45	30	30
Kansainvälisen pelastustoiminnan valtakunnallisen koulutuksen saaneet henkilöt, lkm	247	240	240
Valtakunnallisiin kv-harjoituksiin osallistuneet henkilöt, lkm	0	40	30
Varautumiskoulutukseen osallistuneet henkilöt, lkm, vähintään	1 559	2 470	2 000
Pelastuslain 67 §:n mukaisen koulutuksen (väestönsuojelun johdon ja muun erityishenkilöstön koulutus) koulutettavapäivien määrä, kpl, vähintään	78	160	120
Panokset			
Momentin 26.30.01 henkilötyövuodet	126	128	128
Koulutuksen kokonaiskustannukset (1 000 euroa)	11 480	12 000	13 000
Toiminnan tehokkuus			
Pelastusopiston koulutettavapäivät/henkilötyövuodet ¹⁾	754	777	803
Pelastusopiston ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijakohtainen vuosikustannus, euroa, enintään	26 102	28 000	28 000
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Pelastusopiston tutkintopalaute (asteikolla 1—4)	3,28	3,08	3,08
Hakeneiden lukumäärä/aloituspaikat	7,97	5	5
Henkiset voimavarat			
Pelastusopiston henkilöstön määrä	129	129	129
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5)	3,52	3,5	3,52
Sairauspoissaolot, työpäivää/hvt, enintään	7,5	7	6,8

¹⁾ htv sisältää koulutuksen ja tukipalvelut

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	21 457	20 479	28 628
Bruttotulot	1 694	2 950	2 600
Nettomenot	19 763	17 529	26 028
— Koulutuksen varsinaiset toimintamenot	15 280	15 711	20 443
— Muut pelastustoimen toimintamenot	3 198	1 068	4 835
— Kansainvälinen pelastustoiminta	703	750	750
— Pelastustoimen lähialueyhteistyö	72	-	-
— Pelastustoimen koronavirusvarautuminen	510	-	-

Siirtyvät erät

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 300		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	3 185		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	1 043	1 675	1 675
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	415	475	475
— osuus yhteiskustannuksista	765	925	925
Kustannukset yhteensä	1 180	1 400	1 400
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-137	275	275
Kustannusvastaavuus, %	88	120	120

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

DigiFinland Oy:n pääoman palautus sisäministeriölle	3 000
Pelastajakoulutettavamäärän lisäyksen suunnittelu	160
Pelastajatuotannon lisäys ja kaksikielinen pelastajakurssi	3 750
Pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntija (siirto momentille 24.01.01, päättyminen)	149
Pelastustoimen digitalisointi sekä tietohallinnon ylläpitäminen ja kehittäminen	618
Pelastustoimen koulutusjärjestelmän kehittäminen vastaamaan sisäisen turvallisuuden toimintaympäristön vaatimuksia	830
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-28
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	-27
Palkkausten tarkistukset	47
Yhteensä	8 499

2022 talousarvio	26 028 000
2021 III lisätalousarvio	928 000
2021 talousarvio	17 529 000
2020 tilinpäätös	19 648 000

02. Häätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 68 060 000 euroa.

Selvitysosa: Häätäkeskuslaitos varautuu häätäkeskusjärjestelmän jatkokehittämiseen vuosina 2022—2024.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	60	57	58
Toimitilamenot	7	6	6
ICT-menot	27	22	29
Muut menot	6	15	7
Yhteensä	100	100	100

Tuloksellisuustavoite	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Hätäkeskus vastaa hätäpuheluun nopeasti			
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	91	90	90
Hätänumeroon soittaneet ovat tyytyväisiä hätäkeskuslaitoksen palveluihin			
Hätänumeroon soittaneiden tyytyväisyys hätäkeskusten tuottamiin palveluihin (asteikolla 1—5), vähintään ¹⁾	-	4,5	4,5
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus			
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus, käyttöaste (%)	100	100	100

¹⁾ Kysely toteutetaan syksyllä 2021.

Hätäkeskuslaitos	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Tuotokset			
Hätäilmoitusten määrä, kpl, josta	2 787 190	2 800 000	2 800 000
— vastatut hätäpuhelut, kpl	2 764 290	2 700 000	2 700 000
— välitettyjen tehtävien määrä, kpl	1 445 690	1 500 000	1 500 000
Panokset			
Hätäkeskustoiminnan kokonaismenot, brutto, 1 000 euroa	60 108	69 803	68 866
Henkilötyövuodet	585	610	630
Toiminnan tehokkuus			
Hätäilmoitusten määrä/päivystyshenkilöstö	6 320	6 400	6 400
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/asukas, enintään	10,8	11,0	12,0
Hätäkeskustoiminnan kustannukset, euroa/hätäilmoitus, enintään	21,5	21,5	22,5
Toiminnan laatu ja palvelukyky			
Hätäkeskuslaitoksen yhteistyöviranomaisten tyytyväisyys, indeksi, vähintään (asteikko 1—5) ¹⁾	-	3,4	3,4
Henkiset voimavarat			
Henkilöstön määrä	596	620	630
Päivystyshenkilöstön määrä (päivystäjät ja vuoromestarit)	466	490	510
Työtyytyväisyys, indeksi (asteikko 1—5) ²⁾	-	3,25	3,5
Sairauspoissaolot, työpäivää/htv, enintään	16,6	15,0	15,0

1) Kysely toteutetaan syksyllä 2021

2) Kysely toteutetaan joka toinen vuosi.

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	60 180	63 048	72 060
Bruttotulot	3 325	3 000	4 000
Nettomenot	56 855	60 048	68 060
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	3 995		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 755		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2020 toteutuma	2021 varsinainen talousarvio	2022 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	3 200	3 000	4 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	1 209	1 500	1 100
— osuus yhteiskustannuksista	1 606	1 500	2 900
Kustannukset yhteensä	2 815	3 000	4 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	385	-	-
Kustannusvastaavuus, %	114	100	100

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Erican kehittäminen	1 700
Erican ylläpitomenot	2 500
HTV-tason turvaaminen	1 900
Hätäkeskuspäivystäjätururssien turvaaminen (HO2019)	500
STUVE TOSI-maksut	1 300
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-135
Palkkausten tarkistukset	247
Yhteensä	8 012

2022 talousarvio	68 060 000
2021 talousarvio	60 048 000
2020 tilinpäätös	59 615 000

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 966 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen

2) pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä avustamiseen sekä asiantuntija-, muodostelma- ja materiaaliavun antamisesta, vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ihmisen tai luonnon aiheuttamissa katastrofitilanteissa, unionin pelastuspalvelumekanismissa (1313/2013/EU) tarkoitetuissa toimissa, Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistoimintasopimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanuusneuvoston pelastuspalvelun ja siviilivalmiuden asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin

3) pelastuslain 31 §:n mukaisesti metsäpalojen tähyystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Selvitysosa:

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Ilma-alusten käyttö etsintä- ja pelastustehtäviin	266 000
Kansainvälisen hätäavun antaminen ja vastaanottaminen sekä siihen varautuminen	1 100 000
Metsäpalojen tähyystoiminta	600 000
Yhteensä	1 966 000
2022 talousarvio	1 966 000
2021 talousarvio	3 000 000
2020 tilinpäätös	2 548 343

40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Maahanmuuttopolitiikalla pyritään aktiiviseen ja ennakoituun maahanmuuttoon. Suomen työikäisten määrä vähenee ja lisäystä tapahtuu yksinomaan maahanmuuton kautta. Ilman riittävää maahanmuuttoa työvoiman tarjonta ja pitemmällä aikavälillä työllisyys laskevat olennaisesti. Työ- ja koulutusperusteisella maahanmuutolla edistetään Suomen kansainvälistä kilpailukykyä, innovaatiotoimintaa ja kansainvälisten investointien saamista Suomeen. Maahanmuuton hyötyjä tavoitellaan taloudellisen huoltosuhteen, kestävyysvajeen ja työllisyysasteen parantumisen kautta. Tarkoituksena on turvata osaavan työvoiman saatavuus ja ehkäistä turvallisuusriskejä. Maahanmuuttovirasto vastaa, että lupaprosessit ovat laadukkaita ja oikeusvarmoja ja hakemukset käsitellään niille asetetuissa määräajoissa. Tavoitteena työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupien osalta on yhden kuukauden enimmäiskäsittelyaika hallituskauden loppuun mennessä asteittain (v. 2021: 3 kk, v. 2022: 2 kk, v. 2023: 1 kk), sisältäen perheenjäsenet ja jatkoluvat. Erityisasiantuntijoiden ja start up-yrittäjien ja heidän perheenjäsentensä osalta tavoitteena on kahden viikon käsittelyaika.

Maahanmuuttopolitiikan tavoitteena on oikeudenmukainen kansainvälisen suojelun järjestelmä, joka toteuttaa perus- ja ihmisoikeuksia. Vastaanottokeskusten palveluiden laadun ja toimintatapojen yhdenmukaisuus sekä keskusten turvallisuus pyritään varmistamaan. Järjestelmän kapasiteetti on mitoitettu 4 400 turvapaikanhakijaa ajatellen, minkä ohella varaudutaan hakijoiden määrän äkilliseen ja nopeaan kasvuun. Kansainvälisen suojelun perusteella oleskeluluvan saaneet ohjataan nopeasti työllistymiseen tähtääviin kotouttamispalveluihin. Palautukset toimeenpannaan tehokkaasti kunnioittaen palautuskiellon periaatetta ja palautuksia edistetään yhteistyössä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa. Kiintiöpakolaispolitiikkaa toteutetaan uudelleensijoittamalla Suomeen vuosittain kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia henkilöitä. Kiintiöpakolaisten määrä pidetään hallitusohjelman mukaisesti 1 050 henkilössä vuonna

2022. Kansainvälisen suojelun järjestelmää koskeviin tavoitteisiin pyritään myös aktiivisella osallistumisella yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän uudistamiseen.

Maahanmuuttovirastolle asetetaan seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Maahanmuuttovirasto on luotettava ja tulokellinen lupaviranomainen, jolla on laaja-alainen yhteiskunnallinen palvelutehtävä

— Oleskelulupa- ja kansalaisuusprosessit ovat asiakaslähtöisiä ja laadukkaita ja mahdollisimman pitkälle automatoituja. Hakemukset käsitellään niille asetetuissa tavoiteajoissa. Maahanmuuttovirasto saavuttaa hallitusohjelmassa asetetut käsittelyaikatavoitteet.

— Kansainvälisen suojelun hakemukset käsitellään kuudessa kuukaudessa (HO 2019) yksilöllisesti kv. ja EU-oikeuden velvoitteiden mukaisesti. Menettelyssä taataan oikeusturva, noudatetaan palautuskieltoa ja edistetään lapsen etua. Maahanmuuttovirasto parantaa kykyään hankkia kaikki kansainvälisen suojelun kannalta olennaiset selvitykset. Turvapaikanhakijoiden vastaanottojärjestelmä toimii yhdenmukaisesti ja laadukkaasti, ja edistää varhaista kotoutumista

— Maahanmuuttovirasto on maahanmuuton asiantuntija julkisessa keskustelussa ja viestii luotettavasti ja ajantasaisesti viraston tehtävistä. Asiakaspalvelu on nopeaa ja läpinäkyvää ja on osa laadukasta päätöksentekoprosessia.

— Maahanmuuttovirasto tuottaa ajantasaista maahanmuuton tilannekuvaa ja vastaa ennakoivasti toimintaympäristön muutoksiin

Tunnusluvut ja mittarit	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa, laintulkinta- ja menettelyvirheet (%)	98,5	98,9	97
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa oleskelulupapäätöksestä laskien keskimäärin enintään (vrk)	78	75	60
Maahanmuuttovirastossa ratkaistut/vireille tulleet (%)	100	100	100
Vastaanoton tunnuslukuja			
Vastaanottokeskusten käyttöaste keskimäärin (%)	69	69	75
Vastaanottokeskusten paikkaluku vuoden lopussa	4 600	3 400	3 200
Vastaanottokeskusten lukumäärä	31	29	25
Vastaanottojärjestelmässä asiakkaita keskimäärin	6 338	5 600	4 400
Vastaanottokeskuksiin majoitettuja keskimäärin	3 296	2 800	2 300
Säilöön otetut ulkomaalaiset keskimäärin	45	45	60
Yksityismajoituksessa keskimäärin	3 042	2 800	2 100

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 66 637 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen ja vastaanottojärjestelmän kehittämistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Selvitysosa: Sisäministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää

toimintaa hallinnonalojen välillä. Työvoiman maahanmuuton ohjauksesta ja kehittämisestä vastaa työ- ja elinkeinoministeriö yhteistyössä sisäministeriön kanssa.

Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita. Maahanmuuttoviraston organisaatioon kuuluvat Maahanmuuttoviraston lisäksi Oulun ja Joutsenon vastaanottokeskukset sekä Helsingin säilöönottoyksikkö. Virasto vastaa valtion vastaanottokeskuksissa majoittuneiden turvapaikanhakijoiden vastaanoton, ulkomaalaisten säilöönottoyksiköiden ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän käytännön toiminnasta, ohjauksesta, suunnittelusta ja valvonnasta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton yleisestä kehittämisestä ja ohjauksesta.

Toimintamenojen kohdentuminen (%)

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilöstömenot	64	62	55
Toimitilamenot	12	9	12
ICT-menot	6	5	6
Muut menot	18	24	27
Yhteensä	100	100	100

Maahanmuuttovirasto ja valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Tuotokset			
Ratkaistut asiat	132 605	157 154	143 883
Panokset			
Toimintamenot (1 000 euroa)			
Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt	57 237	66 948	66 637
Henkilötyövuodet			
Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt	896	1 031	965
Tehokkuus			
Toiminnallinen tuloksellisuus			
— tuottavuus (pääöstä/Maahanmuuttoviraston htv)	150	160	165
— oleskelulupapäätökset ja EU-kansalaisten rekisteröinnit / htv	406	450	480
— maastapoistamispäätökset / htv	252	250	250
— turvapaikkapäätökset / htv	27	27	32
— kansalaisuushakemuspäätökset / htv	259	270	290
— taloudellisuus (nettomenot euroa/päätös)	500	480	450
— maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	72	75	85

Vireille tulleet ja ratkaistut asiat 2019—2021

	2020		2021		2022	
	toteutuma Vireille tulevat	Ratkaistut	ennuste Vireille tulevat	Ratkaistut	tavoite Vireille tulevat	Ratkaistut
Oleskelulupa-asiat yhteensä, joista keskeisimmät	97 763	99 954	102 651	103 000	107 682	108 000
— työperusteiset ¹⁾ oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	19 996	22 667	20 996	23 358	22 025	24 492
— opiskelijoiden oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	6 329	6 770	6 645	6 976	6 971	7 315
— perhesideperusteiset oleskelulupahakemukset (1. lupa ja jatkolupa)	21 453	23 428	22 526	24 142	23 630	25 314
— muut asiat ²⁾	49 985	47 089	52 484	48 524	55 056	50 880
Kansainvälinen suojelu	3 209	4 721	5 668	6 928	5 599	5 600
Maasta poistaminen	5 798	7 084	4 023	3 535	3 634	4 485
Kansalaisuusasiat	14 854	11 687	15 514	15 500	16 122	16 100
Passit ja matkustusasiakirjat	12 405	11 641	12 405	12 405	12 405	12 405
Yhteensä	132 605	132 752	140 261	141 368	145 442	146 590

¹⁾ Mm. elinkeinon harjoittaminen, osaratkaisua edellyttävä työnteko, tieteellinen tutkimus, harjoittelija, urheilu ja valmentaminen, erityisasiantuntija, muu työnteko, kausityö, start up-yrittäjä.

²⁾ Mm. EU-oleskeluoikeus, ihmiskaupan uhreille myönnettävä harkinta-aika, oleskelutodistukset ja -ilmoitukset, pysyvät oleskeluluvat, voimassa olevaa lupaa koskevat asiat.

Käsittelylle asetetussa tavoiteajassa ratkaistut hakemukset

	2020		2021		2022	
	Tavoite (vrk)	Ratkaistu tavoiteajassa (%)	Tavoite (vrk)	Ratkaistu tavoiteajassa (%)	Tavoite (vrk)	Ratkaistu tavoiteajassa (%)
— työntekijän oleskelulupa, (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	120 ¹⁾	55	90 ¹⁾	100	60	100
josta käsittelyaika Maahanmuuttovirastossa	60	58	45	100	30	100
— opiskelijan oleskelulupa	90	82	90	100	60	100
Kansainvälinen suojelu ¹⁾	180 ¹⁾	64	180 ¹⁾	100	180 ¹⁾	100
Kansalaisuus	365	73	365	100	365	100

¹⁾ Lakisääteinen

Henkiset voimavarat, Maahanmuuttovirasto ml. valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Henkilötyövuodet	896	1 031	965
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	7,3	7,3	7,1
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,5	3,5	3,6

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2020	2021	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2022 esitys
Bruttomenot	74 223	90 938	94 286
Bruttotulot	26 996	23 740	27 649
Nettomenot	47 227	67 198	66 637
Siirtyvät erät			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	822		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	10 943		

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma (1 000 euroa)

	2020	2021	
	toteutuma	varsinainen talousarvio	2022 esitys
Maksullisen toiminnan tuotot , suoritteiden myyntituotot	22 384	18 850	23 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset			
— erilliskustannukset	16 597	13 500	14 000
— osuus yhteiskustannuksista	14 499	11 500	13 000
Kustannukset yhteensä	31 096	25 000	27 000
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-8 712	-6 150	-4 000
Kustannusvastaavuus, %	72	75	85

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Helsingin säilöönottoyksikön korvaava yksikkö	-100
Helsingin vastaanottokeskuksen toiminnan siirtäminen (siirto momentilta 26.40.21)	4 027
Henkilöstöresurssit	13 310
Interoperability -hanke	1 158
Muukalaispassien ja matkustusasiakirjojen siirtäminen UMA-järjestelmään -hanke	1 000
Pakolaiskiintiön korottaminen (HO 2019)	130
Pakolaiskiintiön korottaminen HO2019 (v. 2021 talousarviossa osoitetun erän poistuminen)	-130
Päätöksentekoresurssien turvaaminen	-10 000
Siirto momentille 26.01.01 (2 htv)	-160
Suomen henkilötunnusjärjestelmän kokonaisuudistus -hanke	830
Turvapaikkahakemusten ruuhkanpurku (HO 2019)	-3 000
Työ- ja opiskeluperusteisten oleskelulupahakemusten ruuhkan purku sekä automaatiokehitys	-5 750
UMA - järjestelmän jatkuvat ylläpitomenot	1 000
UMA-järjestelmän ylläpito ja kehittäminen	-3 000
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-169
Omakustannuseriaatteen toteuttaminen Senaatti-konsernin liikelaitosten vuokrissa	19
Palkkausten tarkistukset	274
Yhteensä	-561

2022 talousarvio	66 637 000
2021 III lisätalousarvio	3 624 000
2021 talousarvio	67 198 000
2020 tilinpäätös	57 387 000

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 70 856 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkki- on maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja EU:n rahoittamiin hankkeisiin koskien EU:n sisäisiä siirtoja.

5) turvapaikkatutkinnan ja -puhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin

6) perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

7) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2022 pakolaiskiintiö on 1 050 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus vastaanottolain (746/2011) 13 §:n nojalla. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kuitenkin siten, että sopimuksista voidaan irrottautua nopeasti ja joustavasti.

Majoituskapasiteetti pyritään mitoittamaan siten, että kapasiteetti vastaa majoitustarvetta. Vastaanottokeskusten ylläpidon ja palveluiden tuottamisessa pyritään parantamaan entisestään kustannustehokkuutta mm. majoitusvuorokauden hinnassa.

Vastaanottolain 6 §:ssä säädetään erityistarpeiden huomioon ottamisesta hakemuksen käsittelyn ajan ja lisäksi vastaanottolain 19 §:ssä täydentävästä vastaanottorahasta kattamaan erityisistä tarpeista tai olosuhteista johtuvia tarpeelliseksi harkittuja menoja.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua. Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkatutkinnassa ja turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkausta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ulkomaalaislain 6 a §:n mukaan oleskelulupaa hakevan ulkomaalaisen tai perheenkokoajan iän selvittämiseksi voidaan tehdä oikeuslääketieteellinen tutkimus, jos on olemassa ilmeisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Ulkomaalaislain 6 b §:ssä säädetään oikeuslääketieteellisen tutkimuksen tekemisestä. Turvapaikanhakijoille ja perheenkokoajille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa, voi olla tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään muun muassa, täytyvätkö perheenyhdistämisen edellytykset perheenyhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja he voivat saapua maahan sinä vuonna sekä sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat järjestetään ostopalveluna. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kulkukulku- tai maasta poistumiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Vastaanotto- ja säilöönottoyksiköiden kustannukset¹⁾ / euroa / vuosi

	2020 toteutuma	2021 arvio	2022 tavoite
Vastaanoton kokonaiskustannukset	130 541 180	102 200 000	80 300 000
— turvapaikanhakijoiden vastaanoton keskimääräiset kokonaiskustannukset/ hlö/vrk (ilman alv)	44	44	44
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus / hlö/vrk (ilman alv)	50	52	54
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa / hlö/vrk (ilman alv)	215	150	300
— alaikäisen kustannus tukiasunnossa / hlö/vrk (ilman alv)	94	150	180
— säilöön otetun kustannus / hlö/vrk	343	340	340
— yksityismajoituksen kustannus / hlö/vrk (ilman alv)	16	16	16

¹⁾ Vastaanoton asiakasmenot (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), vastaanoton ostopalvelut (mom. 26.40.01 ja 26.40.21), valtion vastaanottokeskukset ja säilöönottoyksiköt (mom. 26.40.01), vastaanottoraha (mom. 26.40.63).

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Vastaanoton asiakasmenot yhteensä	63 437 000
Lasten edustaminen	115 000
Muut maahantuloon liittyvät menot	3 145 000
Ihmiskaupan uhrien auttamispalvelut	2 074 000
Kiintiöpakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	2 086 000
Yhteensä	70 856 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvio momentin määrärahatilanteesta ja sen perusteella esitettävä vähennys	-3 890
Helsingin vastaanottokeskuksen toiminnan siirtäminen (siirto momentille 26.40.01)	-4 027
Maahanmuutto-oletusten tarkistus	-18 800
Pakolaiskiintiön korottaminen HO 2019 (v. 2021 talousarviossa osoitetun erän poistuminen)	-380
Tasomuutos: arvioitun turvapaikanhakijamäärän mukainen mitoitus	-6 661
Yhteensä	-33 758

2022 talousarvio	70 856 000
2021 III lisätalousarvio	-20 679 000
2021 talousarvio	104 614 000
2020 tilinpäätös	97 433 000

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 318 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin
- 2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen
- 3) vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 4) vastaanottotoiminnan kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 5) vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määrällisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen

Määrärahaa saa käyttää myös paluun avustamiseen liittyvien siirtomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Selvitysosa: Vapaaehtoisesta paluusta säädetään ulkomaalaislain 147 a §:ssä. Lain kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta 31 §:n nojalla vapaaehtoisen paluun tukemiseksi voidaan kansainvälistä suojelua hakeneelle kolmannen maan kansalaiselle, tilapäistä suojelua saaneelle ja ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalain mukaista kotipaikkaa Suomessa sekä oleskeluluvan ulkomaalaislain 51 §:n nojalla saaneelle, korvata kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset kotimaahan tai muuhun maahan, johon hänen pääsynsä on taattu. Tilapäistä suojelua saava tai ihmiskaupan uhri voi olla myös unionin kansalainen tai tähän rinnastettava.

Vapaaehtoisen paluun järjestäminen toteutetaan ostopalveluna.

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Matka- ja muut avustukset	1 224
Ostopalvelut	1 094
Yhteensä	2 318

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-252
Yhteensä	-252
2022 talousarvio	2 318 000
2021 talousarvio	2 570 000
2020 tilinpäätös	1 530 000

63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 428 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 19 §:n ja säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 12 §:n perusteella myönnettävän vastaanottorahan, täydentävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevalle ja tilapäistä suojelua saavalle sekä ihmiskaupan uhrille, jolla ei ole kotikuntalaisia tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, myönnetään vastaanottoraha välttämättömän toimeentulon turvaamiseksi ja itsenäisen selviytymisen edistämiseksi, jos hän on tuen tarpeessa eikä voi saada toimeentuloa muulla tavalla. Jos vastaanottokeskus järjestää täyden ylläpidon, ilman huoltajaa olevalle lapselle myönnetään vastaanottorahan sijasta käyttöraha.

Säilöön otetulle ulkomaalaiselle annetaan käyttörahaa, jos hänellä ei ole käytettävissään omia varoja eikä hän voi saada käyttövaroja muulla tavalla. Säilöön otetulle ulkomaalaiselle voidaan poikkeuksellisesti myöntää täydentävää vastaanottorahaa siten kuin vastaanottolaisissa säädetään tai toimeentulotukea siten kuin toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) säädetään.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Vastaanottoraha	16 878 000
Täydentävä vastaanottoraha (ml. toimeentulotuki)	4 550 000
Yhteensä	21 428 000

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Arvio momentin määrärahatilanteesta ja sen perusteella esitettävä vähennys	-864
Maahanmuutto-oletusten tarkistus	-3 000
Tasomuutos: arvioidun turvapaikanhakijamäärän mukainen mitoitus	-1 551
Yhteensä	-5 415
2022 talousarvio	21 428 000
2021 III lisätalousarvio	-4 081 000
2021 talousarvio	26 843 000
2020 tilinpäätös	19 963 529